༄༅། །ནུས་ཤུགས།

ཆོས་རྒྱལ་ནམ་མཁའི་ནོར་བུ་རིན་པོ་ཆེ།

༄ ནུབ་ཕྱོགས་ཀྱི་མཁས་པ་མང་པོ་ཞིག་གིས། ཤར་ཕྱོགས་པའི་ཤེས་རིག་གི་ཁོངས་སུ་''ལག་གཡོན་པའི་མཐུ་དབང''ཞེས་བྱ་བ། ཕལ་ཆེར་ཧིན་དུའི་ལུགས་སམ་སངས་རྒྱས་པའི་ལུགས་གང་རུང་དུ་གྲགས་ཆེ་བའི་གསང་བ་སྔགས་ཀྱི་ལུགས་འདྲ་པོ་ཞིག་ཏུ་ངོས་འཛིན་སྲོལ་བྱུང་འདུག་པ་དང་། ''ལག་གཡོན་པའི་མཐུ་དབང''ཞེས་བྱ་བའི་ཚིག་དེ་ཕལ་ཆེར་རྒྱུད་ལུགས་ཀྱི་མཚོན་རྟགས་འདྲ་པོ་ཞིག་ཀྱང་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་འདུག །

རང་ཅག་ཤར་ཕྱོགས་པའི་ཤེས་རིག་ལ་ཆ་རྒྱུས་ཆེ་ཞིང་། དེ་དག་ལ་བྱ་བ་དངོས་ཀྱི་ཐོག་ནས་གོམས་སྦྱོང་ཡུན་རིང་དུ་བསྟེན་སྦྱོང་བ་དག་གིས། ''ལག་གཡོན་པའི་མཐུ་དབང''ཞེས་བྱ་བའི་ཚིག་འདི་མདོ་རྒྱུད་བསྟན་བཅོས་གང་འདྲ་ཞིག་ནས་ཀྱང་མ་ཐོས་ཤིང་། ཚིག་དེ་ནི་ཡ་མཚན་འོས་པ་འདྲ་ཞིག་སྣང་ནའང་། སྔགས་ལུགས་སུ། སྐྱེས་བུའི་ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་པོ་དེ་དག་ཡིག་འབྲུ་ཨོཾ་ཨཱཿཧཱུཾ་གསུམ་གྱིས་མཚོན་པའི་རྡོ་རྗེ་གསུམ་གྱི་རང་བཞིན་དུ་གནས་པ་ལས། སྐུ་རྡོ་རྗེ་དང་འབྲེལ་བའི་ཆོས་སུ། ཡབ་དང་ཡུམ་གྱི་རྣམ་པ། དཔའ་བོ་དང་མཁའ་འགྲོའི་རྣམ་པ། ཕྱག་གཡས་པ་དང་གཡོན་པ། ཞལ་གཡས་པ་དང་གཡོན་པ། རྩ་རོ་མ་དང་རྐྱང་མ། ཡིག་གཟུགས་གསལ་བྱེད་དང་དབྱངས་ཡིག་སོགས་སུ་སྲིད་པ་དང་།

ངག་རྡོ་རྗེ་དང་འབྲེལ་བའི་ཆོས། རྡུགས་ཕྲེང་གཡས་འཁོར་དང་གཡོན་འཁོར། སྐད་གདངས་སྒྲོམ་པ་དང་ཕྲ་བ་སོགས་བསམ་ལས་འདས་པ་དང་། ཐུགས་རྡོ་རྗེ་དང་འབྲེལ་བའི་ཆོས་དམིགས་བཅས་དང་དམིགས་མེད། གསལ་བ་དང་སྟོང་པ། སྣང་བ་དང་སྟོང་པ། བདེ་བ་དང་སྟོང་པ། རྗེས་ཐོབ་དང་མཉམ་བཞག་སོགས་ཇི་སྙེད་ཅིག་མཆིས་པ་དེ་ཀུན་སྦྱུར་ལམ་གྱི་རྣལ་འབྱོར་ཟབ་མོ་ལ་བརྟེན་ནས། གཉིས་སུ་སྣང་བའི་ཆོས་ཀུན་ཟུང་དུ་འཇུག་པས། ཟུང་འཇུག་རྡོ་རྗེའི་སྐུར་བཞེངས་དགོས་པར་བསྟན་པ་དང་། དེ་དང་ཕྱོགས་འདྲ་བ་སྟོན་པ་ཤཱཀྱའི་རྒྱལ་པོས་ལེགས་པར་བསྟན་པའི་མདོ་སྡེ་རྣམས་སུའང་། གཞི་བདེན་པ་གཉིས་ཏེ། ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་བདེན་པ། ལམ་ཚོགས་གཉིས་ཏེ། བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚོགས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས། འབྲས་བུ་སྐུ་གཉིས་ཏེ། གཟུགས་ཀྱི་སྐུ་ལོངས་སྤྲུལ་གཉིས་དང་། ཆོས་ཀྱི་སྐུ་བཅས་ཀུན་ཀྱང་གཉིས་གཉིས་སུ་སྣང་བ་དེ་ཀུན་གཉིས་མེད་ཟུང་འཇུག་དབུ་མ་ཆེན་པོའི་དབྱིངས་སུ་བསྡུ་དགོས་པར་གསུངས་ཡོད།

མདོར་ན་སྲིད་པ་འཁོར་བ་དང་། ཞི་བ་མྱང་འདས་སོགས་གཉིས་སྣང་གི་ཆོས་ཇི་སྙེད་ཅིག་མཆིས་པ་དེ་ཀུན་སྐྱེས་བུའི་མཐུ་དབང་དང་འབྲེལ་བ་ཀྱང་ཡིན་པ་དང་། མཐུ་དབང་ནི་སྐྱེས་བུའི་འབྱུང་ཁམས་དང་། རླུང་གི་རྒྱུ་བ་དང་། བྱེད་ལས་བཅས་དང་འབྲེལ་ཡོད་པ་ཞིག་ཡིན་པ་དང་། མཚན་ཉིད་དེ་དག་དང་ལྡན་པ་ནི་རྡུགས་ལུགས་སུ་གཙོ་ཆེར་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཆ་ཡིན་པར་བརྟེན། ལག་གཡོན་པ་དེ་མཐུ་དང་ནུས་པའི་མཚོན་དོན་དུ་བྱས་པར་གོ་དོན་མེད་པ་ཞིག་ཀྱང་མིན་སྟབས། དེ་ལ་ཡ་མཚན་དགོས་པའང་མ་མཐོང་།

ཚུལ་འདིར་འབྲེལ་བ་ཆེ་ཞིང་དངོས་པོའི་གནས་ལུགས་ཐད་ཀར་སྟོན་བྱེད་ཕྱོགས་བརྟགས་འཁོར་ལོ་དང་ཆོས་མཚུངས་པ་ཞིག་ནི་དགའ་འཁྱིལ་གྱི་རིས་དང་། གཡུང་དྲུང་གི་རིས་དེ་དག་ཡིན་ལ། དེ་དག་ཀྱང་འཁྱིལ་བ་ཙམ་དུ་མ་ཟད། གཡས་སུ་འཁྱིལ་བ་དང་གཡོན་དུ་འཁྱིལ་བ་བཅས་མི་འདྲ་བ་གཉིས་སུ་ཡོད་ཅིང་། གཉིས་པོ་དེ་དག་ཀྱང་སྟེས་དབང་ཙམ་དུ་

མ་ཡིན་པ་དངོས་པོའི་གནས་ལུགས་ཐད་ཀར་སྟོན་པའི་བྱེད་ལས་དང་ལྡན་པ་ཞིག་ཡིན།

དེ་ལས་ཐོག་མར་དཀའ་འཁྱིལ་གཡས་སུ་འཁྱིལ་བ་དང་གཡོན་དུ་འཁྱིལ་བ་འདི་གཉིས་ལ་ཅུང་ཟད་དཔྱད་པའི་དབང་དུ་བཏང་ན། གཡས་འཁྱིལ་དང་གཡོན་འཁྱིལ་གང་ཡིན་ཐག་གཅད་པ་ལ་མེད་དུ་མི་རུང་བ་ནི། ཕྱི་འཁོར་ནས་དབུས་སུ་འཁྱིལ་བའི་ལུགས་གཅིག་དང་། དབུས་ཕྱོགས་ནས་མཐའ་འཁོར་དུ་འཁྱིལ་བའི་ལུགས་གཅིག་སྟེ་བལྟ་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་གཉིས་སུ་ཡོད་པ་དེ་ལ་ཐོག་མར་ངེས་ཤེས་ཡང་དག་སྐྱེད་དགོས་པ་དེ་ཡིན།

གང་ལ་ཞེ་ན། བལྟ་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་གཉིས་ཡོད་པ་དེ་དག་ལ་ངེས་ཤེས་གསལ་པོར་མ་སྐྱེད་ན། དཀའ་འཁྱིལ་གཡས་སུ་འཁྱིལ་བ་དང་གཡོན་དུ་འཁྱིལ་བ་གང་ཡིན་ཐག་ཆོད་པའི་ཐབས་མེད་པ་སྟེ། བལྟ་ཚུལ་རྣམ་པ་གཉིས་པོ་དེ་དག་རེ་རེ་བཞིན་གྱི་འཁྱིལ་ཚུལ་ལའང་མི་འདྲ་བ་གཉིས་གཉིས་ཡོད་པ་དཔེར་ན། དཀའ་འཁྱིལ་གྱི་དཔེ་ 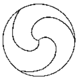 འདིར་མཚོན་ན། ཕྱི་འཁོར་ནས་དབུས་སུ་བལྟ་བའི་ལུགས་སུ་བྱས་ན་དཀའ་འཁྱིལ་ 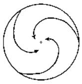 འདི་ནི་གཡོན་དུ་འཁྱིལ་བ་ཞིག་ཡིན་ལ། དབུས་ནས་མཐའ་འཁོར་དུ་བལྟ་བའི་དབང་དུ་བྱས་ན་ནི་ 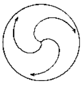 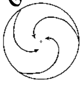 གཡས་སུ་འཁྱིལ་བ་ཞིག་ཡིན།

ཡང་དཀའ་འཁྱིལ་གྱི་དཔེ་རིས་དེ་ལས་གོ་ལྡོག་པ་ 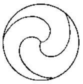 འདིར་མཚོན་ན། ཕྱི་འཁོར་ནས་དབུས་སུ་འཁྱིལ་བར་བལྟ་བའི་ལུགས་དེའི་དབང་དུ་བྱས་ན་ནི་ 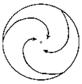 གཡས་སུ་འཁྱིལ་བ་ཞིག་ཡིན་ལ། དབུས་ནས་མཐའ་འཁོར་དུ་བལྟ་བའི་ལུགས་སུ་ནི་ 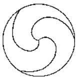 གཡོན་དུ་འཁྱིལ་བ་ཞིག་ཡིན་དགོས།

བལྟ་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་གཉིས་དང་འབྲེལ་བའི་འཁྱིལ་སྟངས་མི་འདྲ་བ་དེ་དག་ནི། རྟགས་ཀྱི་ལུགས་སུ་ཡོངས་གྲགས་“འགྲོ་འདུ”ཞེས་བྱ་བའི་དགོངས་པ་རྒྱ་མེད་པ་ཞིག

སྟེ། དེའང་དཔེར་ན། ‘‘འོད་ཟེར་འཕྲོ’’ཞེས་བྱ་བའི་ཚིག་སྒྲུབ་ཀྱིས་འཕྲོ་བ་མཚོན་ན། ཐོག་མར་འོད་ཟེར་དེ་དག་འཕྲོ་གཞི་གང་ཡིན་པ་དེ་ཤེས་དགོས་ཤིང་། འོད་ཟེར་འཕྲོ་གཞི་དེ་ཉི་མ་ཡིན་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན། དཔེར་ན། ཁྱད་གཞི་གང་ལ་ཡོད་པའི་ཁྱད་ཆོས‘‘ཉི་མ་ལས་འོད་ཟེར་འཕྲོ’’ཞེས་པ་ལྟར་རྣམ་དབྱེ་ལྔ་པ་དང་ལྡན་པའི་ཚིག་སྒྲུབ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ཞིག་འབྱུང་ཐུབ་པ་ཡིན། དེ་དང་འདྲ་བ‘‘ཆུ་བོ་རྣམས་འདུ’’ཞེས་བྱ་བའི་ཚིག་སྒྲུབ་ཀྱིས་འདུ་བ་མཚོན་ན། ཐོག་མར་ཆུ་བོ་དེ་དག་གང་དུ་འདུ་བའི་གནས་དེ་ཤེས་དགོས་ཤིང་། ཆུ་བོ་རྣམས་འདུ་བའི་གནས་དེ་རྒྱ་མཚོ་ཡིན་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན། དཔེར་ན‘‘ཆུ་བོ་རྣམས་རྒྱ་མཚོར་འདུ’’ཞེས་པའི་ཚིག་སྒྲུབ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་རྣམ་དབྱེ་གཉིས་པའམ་བདུན་པ་གང་རུང་གིས་བརྒྱན་པ་འདི་འདྲ་བ་ཞིག་འབྱུང་ཐུབ་པ་ཡིན། ཚིག་གཞན་གྱིས་བཤད་ན། འཕྲོ་བ་ནི་སོང་ཚིག་ཅིག་ཡིན་ལ་འདུ་བ་ནི་བྱུང་ཚིག་གི་དོན་དང་འབྲེལ་བ་ཞིག་ཡིན།

སྔགས་འོག་མ་ཡོ་ག་ལ་སོགས་པའི་ལུགས་སུའང་འཕྲོ་འདུའི་ཐ་སྙད་འདི་ཡོངས་སུ་གྲགས་སོད། ལུགས་དེ་དག་ཏུ་གཙོ་ཆེར་སྐུ་དང་ཐུགས་ཀའི་ས་བོན། སྔགས་ཀྱི་ཕྲེང་བ་རྣམས་འོད་ཟེར་དུ་མ་ཕྱོགས་ཀུན་ཏུ་འཕྲོ་ཞིང་འགྲོ་བ་རིགས་དྲུག་གིས་བསྡུས་པའི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ལས་ངན་པ་དང་། བག་ཆགས། སྡིག་སྒྲིབ་ཉེས་ལྟུང་དྲི་མའི་ཚོགས་རྣམས་དག་པར་བྱས་ཤིང་། འོད་ཟེར་དེ་དག་དག་པའི་ཞིང་རབ་འབྱམས་སུ་འཕྲོས་པ་མཆོད་པའི་རྫས་སྣ་ཚོགས་སུ་སྤྲུལ་པས་རྒྱལ་བ་སྲས་བཅས་མཉེས་པར་བྱས། བདེ་བར་གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཐུགས་རྒྱུད་བསྐུལ་ཏེ་འོད་ཟེར་དེ་དག་རྒྱལ་བ་ཀུན་གྱི་མཁྱེན་བརྩེ་ནུས་གསུམ་གྱི་བདག་ཉིད་དུ་ཤེས་པས་སླར་འདུས་ཏེ་རང་གི་སྙིང་གའི་ས་བོན་ལ་ཐིམ་པ་སྟེ་འདུ་བའི་རིམ་པ་བཅས་འཕྲོ་འདུའི་དམིགས་རིམ་ཁྱད་པར་ཅན་ཞིག་ཡིན།

སྔགས་བླ་མེད་ཀྱི་སྐབས་སུ། ‘‘འཕྲོ་འདུ’’ཞེས་པ་ནི་དམིགས་རིམ་ཙམ་ཞིག་མ་ཡིན་པར། གཞི་རྩ་རྣལ་འབྱོར་གྱི་རིམ་པ་བསྐྱེད་པ་དང་། རྫོགས་པ་གཉིས་

དང་ཡོངས་སུ་འབྲེལ་བ་ཞིག་ཡིན་པར་གོ་དགོས་པ་ཡིན། དེ་ཡང་ཇི་ལྟར''འཕྲོ་འདུ''ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་དེ་ཐིགས་གོང་འོག་གཉིས་ཀར་ཡོངས་སུ་གྲགས་པ་དང་འདྲ་བར། བསྐྱེད་རིམ་དང་རྫོགས་རིམ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་གཉིས་ཀྱང་ཐིགས་གོང་འོག་གཉིས་ཀ་ལ་ཡོངས་སུ་གྲགས་པ་ཞིག་ཡིན་ལ་ཐིགས་གོང་འོག་ལ་ལྟོས་པའི་བསྐྱེད་རིམ་དང་། རྫོགས་རིམ་བཅས་ལ་ཁྱད་པར་ཅི་དང་ཅི་ཞིག་ཡོད་པའི་སྐོར་ལ་ངེས་ཤེས་ཡང་དག་པ་ཞིག་མ་རྙེད་ན། ཐིགས་བླ་མེད་ཀྱི་འཕྲོ་འདུ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཡང་དག་པའང་ཤེས་པའི་སྐབས་མི་རྙེད་པ་ཐག་ཆོད། ཐིགས་གོང་འོག་ལ་ལྟོས་པའི་སྐྱེད་རྫོགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཅི་དང་ཅི་ཞིག་ཡོད་པ་ལ་ངེས་པར་རྙེད་པ་ནི། གཞི་རྩ་སྟོན་པ་སྐུ་གསུམ་གྱི་བསྟན་པའི་ཁྱད་པར་ལ་ངེས་པ་རྙེད་དགོས་པ་དེ་ཡིན།

དེ་ལས་སྟོན་པ་སྤྲུལ་པའི་སྐུའི་བསྟན་པ་ནི། སྟོན་པ་སྤྲུལ་པའི་སྐུས་གདུལ་བྱ་རྣམས་ལ་གསུང་དབྱངས་ཡན་ལག་དྲུག་ཅུའི་སྒོ་ནས་གདུལ་བྱའི་མོས་པ་དང་། སྐལ་བ། བློའི་རིམ་པ་བཅས་དང་འཚམས་པར་གང་ལ་གང་འདུལ་གྱི་ཆོས་ལེགས་པར་གསུངས་ཤིང་། འཁོར་དུ་འདུས་པའི་ལས་ཅན་གྱི་གདུལ་བྱ་དེ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་རྣ་བ་བླག་སྟེ་མཉན་པས་ལེགས་པར་ཐོས་ཤིང་། ཇི་ལྟར་ཐོས་པའི་དོན་དེ་ཉིད་རང་རྒྱུད་དུ་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་ཚུལ་ཏེ། སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་ཤཱཀྱའི་རྒྱལ་པོ་མིའི་གཟུགས་སུ་བྱོན་ཅིང་། འཁོར་རིགས་ཅན་གསུམ་གྱི་གདུལ་བྱ་རྣམས་ལ་ལེགས་པར་བསྟན་པ་ནི། འདུལ་བ་དང་། མདོ་སྡེ་དང་། མངོན་པའི་སྡེ་སྟེ། ''སྡེ་སྣོད་གསུམ''ཞེས་ཡོངས་སུ་གྲགས་པ་དེ་དག་ཡིན་ལ། སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་སྐབས་གཞན་དུ་ལྷ་དང་། ཀླུ་དང་། གནོད་སྦྱིན་གྱི་འཇིག་རྟེན་སོགས་སུ། ལས་ཅན་གྱི་འཁོར་རྣམས་སུ་གསུང་དབྱངས་ཡན་ལག་དྲུག་ཅུའི་སྒོ་ནས་གང་ལ་གང་འདུལ་གྱི་ཆོས་ལེགས་པར་བསྟན་པ་དེ་དག །གྲུབ་པའི་གོ་འཕང་བརྙེས་པའི་སྐྱེས་བུ་དམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་མིའི་འཇིག་རྟེན་དུ་སྤྱན་དྲངས་པ་དེ་དག་ནི་ཐིགས་འོག་མ་བྱ་བའི་རྒྱུད་དང་། སྤྱོད་པའི་རྒྱུད་དང་། རྣལ་འབྱོར་གྱི་རྒྱུད་དུ་གྲགས་པའི་རྒྱུད་སྡེ་དེ་དག་ཡིན་ཅིང་། དེ་དག་

ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ནི་སྟོན་པ་སྤྲུལ་པའི་སྐུས་གསུང་དབྱངས་ཡན་ལག་དྲུག་ཅུའི་སྒོ་ནས་ལེགས་པར་བསྟན་པའི་ཆོས་ཡིན་པས། ''སྟོན་པ་སྤྲུལ་པའི་སྐུའི་བསྟན་པ''ཞེས་སུ་གྲགས་པ་ཡིན།

སྟོན་པ་ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་སྐུའི་བསྟན་པ་ནི། སྟོན་པ་ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་སྐུས། ཧེ་རུ་ཀ་དགྱེས་ཤིང་ཆགས་པའམ་ཁྲོ་ཞིང་ཧམས་པའི་སྐུ་ཡབ་ཡུམ་གྱི་རྣམ་པར་བཞེངས་ནས། ཉིད་ཀྱི་དག་པའི་ཞིང་ཁམས་སྐྱེ་མཆེད་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་གདན་གསུམ་[6] རྡོ་རྗེའི་དཀྱིལ་འཁོར་མངོན་སུམ་དུ་བསྟན་པའི་སྒོ་ནས་ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་བཀོད་པ་ལྟ་དང་། དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་རོལ་པར་སྟོན་པའི་དེ་ཉིད་རྡོ་རྗེ་གསུམ་གྱི་ངང་ཉིད་ལས་མི་གཡོ་བའི་ཚུལ་གྱིས་རིག་འཛིན་དག་པའི་འཁོར་རྣམས་ལ་སྣང་བ་ལྷའི་དཀྱིལ་འཁོར་རྟེན་དང་། བརྟེན་པར་བཅས་པས་མངོན་སུམ་དུ་དབང་བསྐུར་ཞིང་། གནས་ལུགས་ཟབ་མོ་ཇི་བཞིན་དུ་ངོ་འཕྲོད་པར་མཛད་པས་གདུལ་བྱ་རྣམས་ཡོངས་སུ་སྨིན་པ་དང་། གྲོལ་བར་གྱུར་བ་ཙམ་ལས། གཞན་དུ་གསུང་དབྱངས་ཡན་ལག་དྲུག་ཅུའི་སྒོ་ནས་གདུལ་བྱའི་རྣ་བར་བསྟན་པ་ཅི་ཞིག་ཀྱང་མེད་པས། ''རིག་འཛིན་བརྡ་བརྒྱུད''ཅེས་ཀྱང་གྲགས་ཤིང་དེ་ལ''སྟོན་པ་ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་སྐུའི་བསྟན་པ''ཞེས་བྱ་བ་ཡིན། དེ་ལྟ་བུའི་ངེས་པ་ཅི་ཞིག་སྟེ། ཐུགས་བླ་མེད་ཀྱི་རྒྱུད་སྡེ་ཚིག་དང་ཡི་གེའི་རིམ་སུ་བཀོད་པ་དུ་མ་ཞིག་བཞུགས་བཞིན་པ་དེ་དག་སྟོན་པ་ཁྱབ་བདག་ཧེ་རུ་ཀའི་ཞལ་ནས་བསྟན་པ་མིན་ན་ཅི་ཡིན་སྙམ་དུ་འཆང་མི་བསམ་སྟེ། སྟོན་པ་ཁྱབ་བདག་ཧེ་རུ་ཀས་སྤྲུ་འཕྲུལ་ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་སྐུའི་བཀོད་པ་མངོན་སུམ་དུ་བསྟན་ཅིང་། དེའང་སྐུ་རྡོ་རྗེའི་ངོ་བོར་ཧེ་རུ་ཀའི་ཆས་རྒྱན་གྱིས་སྤྲས་པའི་སྐུ་དང་། དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་བཀོད་པ། གསུང་རྡོ་རྗེའི་ངོ་བོ་ཆོས་ཉིད་རྡོ་རྗེའི་རང་སྒྲ་རྒྱུན་ཆད་མི་མངའ་བས་ཟབ་མོའི་གནད་སྟོན་པ། ཐུགས་རྡོ་རྗེའི་ངོ་བོ་གསལ་སྟོང་དབྱེར་མེད་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་ཁོར་ཡུག་ཏུ་སྣང་སྲིད་ཀྱི་ཆོས་ཀུན་ཡོངས་སུ་བརྫུམས་པ་དེ་འདྲ་བ་ཞིག་གི་ངང་ནས་རིག་

6 འདོན་ཐེངས་ལྔ་པ།

འཛིན་དག་པའི་འཁོར་རྣམས་ལ་རྒྱུད་ཀྱི་དགོངས་པ་མངོན་སུམ་དུ་བསྟན་པ་ཞིག་ལས། ཏེ་ཪུ་ཀའི་ཞལ་ནས་གསུངས་པའི་རྒྱུད། སྔགས་འོག་མར་གྲགས་པ་ལྷ་བུ་དེ་འདྲ་བ་ནི་ཅི་ཞིག་ཀྱང་མེད་ལ། དེ་ལྟར་དུ་འཛིན་པ་དག་ནི་སྔགས་འོག་མ་ལ་བློ་བྱུང་ཆེས་པའི་དབང་གིས། སྔགས་གོང་མའི་ངེས་དོན་ལ་བསྒྲིབས་ཏེ་མ་རྟོགས་པའི་རང་མཚང་གསལ་བར་རྟོལ་བ་ཞིག་ཡིན་པ་ནི་ལས་སླ་པོས་མངོན་ཐུབ་པ་ཡིན། དེ་ལྟར་ཏེ་ཪུ་ཀས་ཞལ་ནས་གསུངས་པའི་རྒྱུད་ཅི་ཞིག་ཀྱང་མེད་ནའང་། རིག་འཛིན་བརྡའི་རྒྱུད་པ་མངོན་སུམ་དུ་ཐོབ་པའི་རྣལ་འབྱོར་པ་དེ་དག་གིས་རྡོ་རྗེ་གསུམ་གྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཇི་ལྟར་མངོན་དུ་གྱུར་པའི་སྐད་ཅིག་མ་དེ་ཉིད་དུ་ཇི་ལྟར་བྱུང་བ་རྣམས་གཉིས་རྟོག་བློའི་སྦྲིས་པས་མ་བསླད་པར་ཚིག་དང་ཡི་གེའི་རིས་སུ་བཀོད་པ་དེ་དག་ལ"“རྒྱུད”"ཅེས་སུ་གྲགས་ཤིང་། དེ་དག་ཀྱང་ལས་འཕྲོ་དང་། སྐལ་བ་མཆོག་ལྡན་གྱི་གདུལ་བྱ་རྣམས་ཀྱི་སྙན་ནས་སྙན་དུ་རིམ་གྱིས་བརྒྱུད་ཅིང་། དེའི་ཚུལ་ཡང་མཚོན་བྱེད་དཔེའི་དཀྱིལ་འཁོར་རྟེན་དང་བརྟེན་པར་བཅས་པའི་དཔེ་རིས་སོགས་ལ་བརྟེན་ནས་དབང་བསྐུར་བའི་སྒོ་ནས་གདུལ་བྱའི་རང་རྒྱུད་སྨིན་པར་བྱས་ཏེ། དགོད་ཡོངས་སྦྱོད་རྫོགས་པའི་སྐུ་རྟེན་དང་བརྟེན་པར་བཅས་པ་ལམ་ཁྱེར་གྱི་རིམ་པ་བསྐྱེད་པ་དང་། རྫོགས་པ་བཅས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་ཟབ་མོ་ལ་གཞོལ་བའི་སྒོ་ནས་ཡོངས་སུ་གྲོལ་བར་བྱེད་པའི་སྨུར་ལམ་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་ལུགས་བཟང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་འདི་བྱུང་བ་ཡིན།།

སྟོན་པ་ཆོས་ཀྱི་སྐུའི་བསྟན་པ་ནི། གཞི་གནས་ལྷུན་གྱིས་གྲུབ་པའི་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་དེ་ནི་འགྲོ་བ་ཀུན་གྱི་གནས་ལུགས་སམ་ཡིན་ལུགས་རྣལ་མ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཡིན་ལ། དེ་ཉིད་ཡེ་ནས་སངས་རྒྱས་པའི་བདག་ཉིད་ཡིན་པ་ལ་ཡིན་པར་ཤེས་པ་དེ་ལས་ལྷག་པའི་ལྟ་དང་། དཀྱིལ་འཁོར་སོགས་ཀྱི་སྤྲོས་པ་འགའ་ཡང་མེད་ཅིང་། དེ་ལྟ་བུའི་ཡིན་ལུགས་ཟབ་མོ་དེའང་ཚིག་དང་སྤྲོས་མཚན་ཐམས་ཅད་ལས་ཡོངས་སུ་འདས་པ་ཞིག་ཡིན་སྟབས། སྟོན་པ་ཆོས་ཀྱི་སྐུའི་དགོངས་པ་དེ་ཉིད་དབང་པོ་མཆོག་རབ་ཀྱི་གདུལ་བྱའི་རྒྱུད་ལ་ཐད་ཀར་

འཕོས་པ་དེ་ར་''རྒྱལ་བ་དགོངས་པའི་བརྒྱུད་པ''ཞེས་ཡོངས་སུ་གྲགས་པ་དེ་ལ་''སྟོན་པ་ཚོས་ཀྱི་སྐུའི་བསྟན་པ''ཞེས་བྱ་བ་ཡིན། དེའང་དགོངས་བརྒྱུད་ཀྱི་ཁུངས་ཇི་ལྟར་བྱུང་བའི་ཚུལ་ལམ་ལོ་རྒྱུས་ཙམ་ཞིག་ཏུ་མ་ཟད། རྒྱལ་བ་དགོངས་པའི་བརྒྱུད་པ་ལས་བྱོན་པ་ལྷུན་གྲུབ་རྫོགས་པ་ཆེན་པོའི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་དེ་ཉིད་རིག་འཛིན་གྱི་སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་རིམ་པར་བྱོན་པ་དེ་རྣམས་ཀྱིས་རིམ་པར་བརྒྱུད་པའི་ཚུལ་ལའང་དགོངས་བརྒྱུད་དང་། བརྡ་བརྒྱུད། སྙན་བརྒྱུད་གསུམ་པོ་གཅིག་ཏུ་འབྲེལ་བས་ཟམ་མ་ཆད་པར་བརྒྱུད་པ་སྟེ། དེའི་རྒྱུ་མཚན་ནི། སྐྱེས་བུའི་ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་གྱི་རྗེས་སུ་བྱེད་པས་གཞི་ལམ་འབྲས་བུའི་གནས་སྐབས་ཐམས་ཅད་དུ་བརྒྱུད་པ་གསུམ་དང་མི་འབྲལ་བ་ཞིག་དགོས་པ་འདི་ནི་རང་གྲོལ་གྱི་བསྟན་པ་ཨ་ཏི་ཡོ་གའི་རྣལ་འབྱོར་ཁྱད་པར་ཅན་དེའི་ལུགས་བཟང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ཞིག་ཡིན།

རྫོགས་ཆེན་དུའང་རྒྱུད་གཞུང་སོགས་མང་ཞིག་ཡོད་འདུག་པས། དགོངས་པས་བརྒྱུད་པ་ཙམ་ཞིག་ག་ལ་ཡིན་སྙམ་དུའང་མི་བསམ་སྟེ། འདིར་ནི་སྟོན་པ་སྐུ་གསུམ་གྱི་བསྟན་པ་ཇི་ལྟར་བྱོན་པའི་ཚུལ་བཤད་པ་ལས། ཇི་ལྟར་དགོངས་པས་བརྒྱུད་པའི་བསྟན་པ་དེ་ཉིད་རིག་འཛིན་ཆེན་པོ་དེ་དག་གིས་ཚིག་དང་ཡི་གེའི་རིས་སུ་བཀོད་པ་དེ་དག་ལ་རྒྱུད་དང་། ལུང་དང་། མན་ངག་གི་སྡེ་གསུམ་དུ་གནས་ཤིང་དེ་དག་ཀྱང་མཚོན་བྱེད་བརྡ་དང་། ཚིག་གི་སྒྲོས་པ་དུ་མ་ལ་བརྟེན་ཏེ། གདུལ་བྱ་སྐལ་བ་དང་ལྡན་པ་རྣམས་ཀྱི་སྒོ་གསུམ་གྱི་གནས་ཚུལ་ངོ་ཐོག་དང་འབྲེལ་བའི་སྒོ་ནས་དེ་དག་ངེས་དོན་བླ་ན་མེད་པའི་ལམ་དུ་དྲངས་པར་མཛད་པའི་རང་གྲོལ་གྱི་བསྟན་པ་བླ་ན་མེད་པ་ཞིག་ཡིན་ནོ།།

དེ་ལྟར་སྟོན་པ་སྤྲུལ་པའི་སྐུའི་བསྟན་པ་ལས་བྱོན་པ་ཐུགས་འོག་མ་དང་། སྟོན་པ་ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་སྐུའི་བསྟན་པ་ལས་བྱོན་པ་ཐུགས་གོང་མ་འདི་གཉིས་སུ་བསྐྱེད་རིམ་དང་། རྫོགས་རིམ་གྱི་ཐ་སྙད་འདྲ་བར་སྣང་ནའང་། བསྟན་པའི་མཚན་ཉིད་མི་འདྲ་བའི་ཁྱད་ཆེ་བར་ཡོད་པ་ལྟར། བསྐྱེད་རིམ་དང་། རྫོགས་རིམ་གྱི་དོན་ལའང་མི་འདྲ་བའི་ཁྱད་ཆེ་བར་ཡོད།

སྔགས་འོག་མ་བའི་ལུགས་ཀྱི་བསྐྱེད་རིམ་ནི། ཐོག་མར་བདག་ཉིད་ཐ་མལ་བའི་མདུན་དུ་དམ་ཚིག་གི་ལྷ་སྒྲོལ་མ་སོགས་གང་ཡིན་པ་དེ་མདུན་དུ་བསྐྱེད་པ་ལ་མདུན་བསྐྱེད་ཅེས་བྱ། དེ་ལ་ཡེ་ཤེས་པ་སྤྱན་དྲངས་ནས་མདུན་བསྐྱེད་ཀྱི་སྒྲོལ་མར་བསྟིམ་སྟེ་དེ་ལ་མཆོད་པ་དང་བསྟོད་པ་འབུལ་ཞིང་། སྔགས་ཀྱི་བཟླས་པས་ཐུགས་རྒྱུད་བསྐུལ་ཏེ་དངོས་གྲུབ་ཞུ་བའམ། ལྷ་དེ་བདག་དང་དབྱེར་མེད་དུ་གྱུར་ཏེ་བདག་ཉིད་ལྷ་དེའི་སྐུར་བསྐྱེད་པ་དང་། དེའི་ཐུགས་སྲོག་གི་ཡི་གེ་ཧཱུྃ་ལ་སོགས་པར་དམིགས་ནས་བཟླས་བརྗོད་བྱེད་པས་ཡོངས་སུ་དག་ཅིང་། གཟི་བྱིན་དང་ལྡན་པར་གྲུབ་པ་དེ་རིགས་ལ་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་ཐ་སྙད་བྱེད་ཅིང་། མཐར་ལྷ་སྐུ་ཞལ་ཕྱག་གི་རྣམ་པ་དེ་ཉིད་ཐུགས་སྲོག་གི་ཧཱུྃ་ལྷ་བུ་དེ་ལ་ཐིམ། དེའང་། འ་ཆུང་ཏ་ལ་ཐིམ། ཏ་ཕོག་ཟླ་བ་ལ་ཐིམ། ཟླ་བ་ཐིག་ལེ་ལ་ཐིམ། ཐིག་ལེ་ན་ད་ལ་ཐིམ། ན་ད་དེའང་རིམ་གྱིས་དམིགས་མེད་སྟོང་པའི་ངང་དུ་ཡལ་བའི་འོད་གསལ་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ངང་དེར་མཉམ་པར་བཞག་པ་དེ་ལ་རྫོགས་པའི་རིམ་པ་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་བྱེད་པ་ཡིན།

སྔགས་བླ་མེད་དམ་གོང་མའི་བསྐྱེད་རིམ་ནི། སྟོན་པ་ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་སྐུ་ཧེ་རུ་ཀཿཡབ་ཡུམ་གྱི་རྣམ་པར་བཞེངས་པ་སོགས་རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་རྫུ་འཕྲུལ་གྱི་བཀོད་པ་མངོན་པར་སྣང་བ་ལས། སྟོན་པ་ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་སྐུའི་བསྟན་པ་ཤར་བ་ལྟར། ལམ་དུས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་པས། ལོངས་སྐུའི་བསྟན་པ་ལམ་དུ་ཁྱེར་ནས། རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བསྐྱེད་ཅིང་། མ་དག་པའི་སྣང་བ་འདི་ཀུན་དག་པ་ཧེ་རུ་ཀའི་རོལ་པར་བསྒྱུར་བ་བསྐྱེད་པའི་རིམ་པ་དང་། དེ་དང་འབྲེལ་བ་ནང་དོ་རྗེའི་ལུས་ཀྱི་རྩ་རླུང་ཐིག་ལེའི་གནད་དུ་བསྣུན་ཅིང་། གསལ་སྟོང་ཟུང་འཇུག་གམ། སྣང་སྟོང་ཟུང་འཇུག །བདེ་སྟོང་ཟུང་འཇུག་རྣམས་ཀྱི་ཐབས་ལམ་ཁྱད་པར་ཅན་ལ་བརྟེན་ཏེ་ཟུང་འཇུག་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་རྟོགས་པ་ཁྱད་པར་ཅན་མངོན་དུ་བྱེད་པ་དེ་ལ་ནི། རྫོགས་པའི་རིམ་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན།

རྫོགས་བླ་མེད་ཀྱི་ལུགས་སུའང་། ཡེ་ཤེས་པ་མདུན་དུ་བསྐྱེད་ཅིང་མཆོད་ཅིང་བསྟོད་པ་དང་། མཐར་རང་ཉིད་ཧེ་རུ་ཀའི་སྐུར་གསལ་བ་དམ་ཚིག་པ་དེ་དང་གཉིས་མེད་ཟུང་འཇུག་གི་སྐུར་བཞེངས་པ་ཡོད་པས། འདིར་རྫོགས་གོང་འོག་གི་ཁྱད་པར་བཤད་པ་དེ་ནི་དོན་ལ་མི་གནས་སམ་སྙམ་དུའང་མི་བསམ་སྟེ། རྫོགས་བླ་མེད་དུ་ཡེ་ཤེས་པ་མདུན་དུ་བསྐྱེད་ཅིང་། མཆོད་བསྟོད་ཕུལ་བའི་མཐར་དམ་ཚིག་པའི་བདུས་བསྟད་པ་རང་ཉིད་ལྷར་གསལ་བ་དང་གཉིས་མེད་དུ་བསྲེས་པ་དེ་ནི། རྣལ་འབྱོར་རྒྱུད་ཀྱི་ཚིངས་སུ་བཅིངས་པའི་ལུགས་ཤིག་ཡིན། ལུགས་དེ་བཞིན་བྱུང་བའི་རྒྱུ་མཚན་ཡང་། སྔོན་ཆོས་རྒྱལ་ཁྲི་སྲོང་སོགས་ཀྱི་དུས་འགར། རྫོགས་བླ་མེད་ཀྱི་རྒྱུད་སྡེ་རྣམས་རྒྱལ་པོའི་ཐུགས་དམ་དུ་ཟབ་པའི་སྒྲོར་བཞུགས་པ་ལས་ཡོངས་སུ་མ་གྲགས་ཤིང་། དམིགས་བསལ་གྱི་སྐབས་འགར། རྫོགས་བླ་མེད་དུ་ཐུན་མོང་གི་སྤྱོད་པ་ལས་ཡོངས་སུ་འདས་པའི་སྤྱོད་པ་དུ་མ་ཞིག་འབྱུང་བ་དེ་དག་ལམ་དུ་མ་བླངས་ཤིང་། ཇི་བཞིན་དུ་མ་རྟོགས་ན། སྟོན་པ་སྤྲུལ་པའི་སྐུའི་བསྟན་པ་དང་། འཇིག་རྟེན་གྱི་མི་ཆོས་དག་དང་འགལ་བར་མཐོང་ནས་ཐུན་མོང་དུ་སྤེལ་བ་ཡོངས་སུ་བཀག་ཅིང་། རྒྱལ་པོའི་བཀས་བཅད་པ་དང་། དེ་ནི་བོད་ཙམ་དུ་མ་ཟད་རྒྱ་གར་དུའང་དེ་བཞིན་བྱུང་བར་བརྟེན། གྲུབ་ཐོབ་ཆེན་པོ་དེ་དག་གིས་རྫོགས་བླ་མེད་ཀྱི་སྤྱོད་པ་མཛད་པའི་ཚེ་ཕལ་ཆེ་བ་ནི། ''སྤྱོད་པ་ལ་གཤེགས་''ཞེས་སྨྲོན་པའི་བརྟུལ་ཞུགས་ལྟར་ངེས་མེད་ཀྱི་གནས་སུ་ཕེབས་ཤིང་། རྒྱལ་ཁྲིམས་ལས་འདས་པར་བཞུགས་པ་དེ་དག་གིས་ཤེས་ཐུབ་པ་ཡིན་སྟབས། དམ་པའི་སྐྱེས་བུ་ཐབས་མཁས་ལ་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་ལྡན་པ་དེ་དག་གིས། རྫོགས་བླ་མེད་ཀྱི་རྒྱུད་སྡེ་ཆེན་པོ་དེ་དག་རྫོགས་འོག་མའི་ཚིངས་སུ་བཅིངས་ནས་སྤེལ་བར་མཛད་པ་ལྟར། གངས་ཅན་གྱི་ལྗོངས་དཀར་འབྲུམས་ཡུག་ཅིག་ཏུ་གསང་བ་བླ་ན་མེད་པའི་བསྟན་པས་ཡོངས་སུ་ཁྱབ་པར་གྱུར་པ་དང་། དེང་དུས་ཀྱང་ཕལ་ཆེར་དེའི་ལུགས་སུ་ཡོད་པའི་ཚུལ་འདི་ཤེས་ཤིང་རྫོགས་གོང་མའི་རྣལ་འབྱོར་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་གང་དག་ཡིན་པ་ལ་ངེས་ཤེས་འདྲོངས་དགོས་པ་ཡིན།

དེ་ལྟར་ན་སྔགས་བླ་མེད་ཀྱི་སྦྱུར་ལམ་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་ལུགས་འདིར་གྲགས་པའི་བསྐྱེད་རིམ་དང་། རྫོགས་རིམ་གྱི་ཐབས་སྣང་བའི་ཆ་དང་། ཤེས་རབ་སྟོང་པའི་ཆ་གཉིས་པོ་ལམ་དུ་བྱེད་པའི་ལམ་རིམ་ལ་གཉིས་ཏེ། དེ་གཉིས་ཀྱིས་ནི་འཁོར་འདས་ཀྱིས་བསྡུས་པའི་ཆོས་མ་ལུས་པ་མཚོན་ཐུབ་པ་ཡིན། སྣང་སྲིད་ཀུན་གྱི་གཞི་རྟེན་གཉིས་སུ་སྣང་བའི་ཆ་དེ་ནི་ཕལ་ཆེར་བོད་ཀྱི་གནའ་བོའི་ཆོས་ལུགས་བོན་གྱི་ནང་། ཡེ་དང་ངམ་ཞེས་སུ་གྲགས་པ་འདི་གཉིས་དང་། རྒྱ་ནག་གི་ཏའོ་ཞེས་པའི་ཆོས་ལུགས་སུ། ཡིན་དང་ཡང་ཞེས་པའི་ནུས་ཤུགས་གཉིས་སུ་བཤད་པ་དེའི་མཚོན་བྱེད་དགའ་འཁྱིལ་དང་ཆ་འདྲ་བའི་རི་མོ་ འདི་ལྟར་དུ་སྣང་བ་དེ་དང་ཡང་ཕྱོགས་མཚུངས་པར་མངོན།

ཚུལ་དེ་དག་གིས། སྔགས་བླ་མེད་ཀྱི་ལུགས་སུ་འཕྲོ་བ་དང་འདུ་བ་གཉིས་ཀྱི་གོ་དོན་ངེས་པ་ནི། བསྐྱེད་པ་དང་རྫོགས་པའི་རིམ་པ་གཉིས་དང་འབྲེལ་ཡོད་པ་ཞིག་ཡིན་པ་གསལ་པོར་བསྟན་ནའང་། བསྐྱེད་རྫོགས་གཉིས་པོ་དེ་བཟླ་ཚུལ་རྣམ་པ་གཉིས་དང་ཤིན་ཏུ་འབྲེལ་ཆེ་བའི་ཚུལ་གསལ་བར་མ་བསྟན་པས། དེའི་སྐོར་ཅུང་ཟད་སྨྲོ་ན།

སྤྱིར་བཏང་སྦྱུར་ལམ་ཁྱད་པ་ཅན་ཞིག་ཡིན་ཕྱིན་ཆད། བསྐྱེད་རྫོགས་ཡ་མ་བྲལ་བ་ཞིག་དགོས་པ་དེ་ལྟར་ནའང་། སྦྱུར་ལམ་གྱི་རིམ་པ་རྒྱ་ཆེན་པོར་ཐོས་པ་ཆེ་ཙམ་བསྐྱེད་ན། བསྐྱེད་རིམ་གཙོ་བོར་བསྟན་པའི་སྦྱུར་ལམ་གྱི་ལུགས་གཅིག་དང་། རྫོགས་རིམ་གཙོ་བོར་བསྟན་པའི་སྦྱུར་ལམ་གྱི་ལུགས་གཅིག་བཅས་སྦྱུར་ལམ་གྱི་ལུགས་ཆེན་པོ་གཉིས་ཡོད་པ་གསལ་པོར་མངོན་ཐུབ་པ་ཡིན། བསྐྱེད་རིམ་གཙོ་བོར་བསྟན་པའི་སྦྱུར་ལམ་གྱི་རིམ་པ་དེ་ལ་ནང་ཚན་དུ་མི་འདྲ་བའི་རིགས་འགའ་ཞིག་ཡོད་མོད། ལུགས་དེའི་སྤྱིའི་མཚན་དུ་སྔགས་རྙིང་མ་བས། མ་ཧཱ་ཡོ་ག་ཞེས་བྱ་ཞིང་། སྔགས་གསར་མ་བ་དག་གིས་ནི། རྒྱུད་སྡེ་གོང་མའམ་སྔགས་བླ་མེད་ཅེས་བྱ་བ་ཡིན། གང་ལྟར་ཟེར་ན། སྔགས་གསར་མ་བའི་ལུགས་སུ་བསྐྱེད་རྫོགས་གཙོ་བོར་བསྟན་པའི་སྔགས་བླ་མེད་ཀྱི་ལུགས་དེ་ལས་གཞན་པའི་རྒྱུད་མེད་པ་ཡིན།

བསྐྱེད་པའི་རིམ་པ་གང་ཞིག་ཡིན་ཀྱང་རུང་། དེའི་བཟླ་ཚུལ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ནི། དབུས་ནས་ཕྱི་འཁོར་དུ་བཟླ་བའི་ལུགས་ཏེ། ལམ་དུས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་པ་རང་གི་སེམས་ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོ་རྒྱུའི་ས་བོན་ཡི་གེ་ཧཱུྃ་ལྟ་བུ་ཞིག་བསྐྱེད་པ་དེ་ཉིད་ཡོངས་སུ་གྱུར་པ་ལས། རིམ་གྱིས་དེ་རུ་ཀཿཧེ་ན་དང་བཧེ་ན་པར་བཅས་པ་གསལ་དག་ཚང་གསུམ་གྱི་སྒོ་ནས་བསྐྱེད་པ་སྟེ། དཔེར་ན། བདེ་བར་གཤེགས་པ་རིགས་ལྔ་ཧེ་རུ་ཀཿཡབ་ཡུམ་ལྔ་ཚོམ་དུ་བསྐྱེད་པ་ནས། རིམ་གྱིས་ལྔ་ཚོམ་ནས་ལྔ་ཚོམ་གྲངས་མེད་པའི་བར་དུ་སྤྲོ་བ་ ལྟ་བུ་སྟུ་མེད་འབུམས་ཀླས་སུ་བསྐྱེད་པའི་མཐར་རྫོགས་པའི་རིམ་པ་ལ་འཇུག་ཅིང་། སྐྱེད་རྫོགས་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་རྟོགས་པ་དམ་པ་མངོན་དུ་བྱེད་དགོས་པ་ཡིན།

སྔགས་སྙིང་མའི་ལུགས་སུ་རྫོགས་རིམ་གཙོ་བོར་བསྟན་པ་ནི། ལུང་ཨ་ནུ་ཡོ་ག་ཞེས་སུ་གྲགས་པའི་རྒྱུད་རྣམས་ཡིན་ཅིང་། དེ་དག་ཀྱང་སྔར་ལམ་ཁྱད་པར་ཅན་ཞིག་ཡིན་སྟབས། བསྐྱེད་རྫོགས་གཉིས་ཀ་ལ་ལྟོས་ནའང་། བཟླ་ཚུལ་གཉིས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་མཐའ་འཁོར་ནས་དབུས་སུ་བཟླ་བའི་ལུགས་ཤིག་ཡིན་སྟབས། ལམ་དུས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་པ་དེས་སྐུ་དང་། ཡེ་ཤེས། ཡོན་ཏན་གྱི་ཚོགས་མཐའ་དག་པ་དེ་ཀུན་ཡེ་གདོད་མ་ནས་རང་བཞིན་ལྷུན་གྱིས་གྲུབ་པས། ད་གཟོད་གསར་དུ་བསྒྲུབ་དགོས་པའམ་བསྒྲུབ་རྒྱུ་ཅི་ཞིག་ཀྱང་མེད་པར་རིག་ཅིང་། ཇི་ལྟར་ལྷུན་གྱིས་གྲུབ་པའི་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་ཡིན་པ་ལ་ཡིན་པར་ཤེས་པ་དེ་ལྷག་གི་བསྐྱེད་རིམ་གང་ཞིག་ཀྱང་མི་དགོས་སྟབས། སྐད་ཅིག་དྲན་རྫོགས་སུ་ཧེ་ན་དང་བཧེ་ན་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་རྣམས་ཇི་ལྟར་ཤེན་ཏུ་དྭངས་པའི་མཁའ་ལ་ལྷུན་གྱིས་གྲུབ་པའི་སྐར་ཚོགས་རྣམས་བཀྲ་བ་ལྟར་ལམ་གྱིས་བསྐྱེད་པའམ་གསལ་བཏབ་ལ། དེ་ཀུན་ཀྱང་ཇི་ལྟར་འོད་ཟེར་གྱི་ཚོགས་གང་ནས་འཕྲོ་བའི་གཞི་ཉི་མའི་སྙིང་པོ་ཡིན་པ་དང་འདྲ་བ། དབྱིངས་དང་ཡེ་ཤེས་གཉིས་སུ་མེད་པའི་བདག་ཉིད་ཡེ་གཞི་སྙིང་པོ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས། བསམ་བརྗོད་སྤྲོས་པའི་མཐའ་ཀུན་དང་བྲལ་བའི་ངང་ཉིད་ཆེན་པོ་དེ་ར་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་རྫོགས་རིམ་ཁྱད་པར་ཅན་ལ་གཙོ་བོར་བྱེད་པའི་སྒོ་ནས་ལྷུན་

གྲུབ་རྫོགས་པ་ཆེན་པོའི་རྫོགས་པ་མངོན་དུ་འགྱུར་བ་ཡིན།

དེ་ལྟར་ན། ཕྱི་འཁོར་ནས་དབུས་སུ་བལྟ་བའི་ལུགས་དེར་དགའ་འཁྱིལ་གྱི་ཚུལ་ 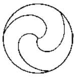 འདི་ནི་གཡས་སུ་འཁྱིལ་བ་ཞིག་སྟེ། དེས་ནི་ཐབས་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་། ལྷ་སྐུ་ཞལ་ཕྱག་གི་རྣམ་པ། ཞི་བ་དང་ཁྲོ་བོ། རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་སོགས་སྣང་བ་དང་། གསལ་བ་དང་། བདེ་བ་རྣམས་མཚོན་པ་ཡིན། དེ་ལས་གོ་ལྡོག་པའི་དགའ་འཁྱིལ་ 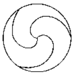 འདི་ནི་གཡོན་དུ་འཁྱིལ་བ་ཞིག་སྟེ། དེས་ཤེས་རབ་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་རང་བཞིན་འབྱུང་བ་དང་། ཁམས་དང་། བློ་སོགས་ཀྱི་ནུས་མཐུ་མཚོན་པ་ཡིན། ཡང་དབུས་ནས་མཐའ་འཁོར་དུ་བལྟ་བའི་ལུགས་དེར་དགའ་འཁྱིལ་གྱི་ཚུལ་ 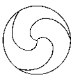 འདི་ནི་གཡས་སུ་འཁྱིལ་བ་སྟེ། དེས་ནི་ཐབས་ཀྱི་བདེ་བ་ཆེན་པོ་སོགས་མཚོན་ཅིང་། དེ་ལས་གོ་ལྡོག་པ་ 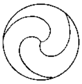 འདི་ནི་གཡོན་དུ་འཁྱིལ་བ་སྟེ། དེས་ནི་ཤེས་རབ་སྟོང་པ་ཉིད་མཚོན་པ་ཡིན། དེ་ལྟར་བལྟ་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་གཉིས་གཉིས་ལ་ལྟོས་པའི་འཁྱིལ་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་གཉིས་གཉིས་ཡོད་པ་ཙམ་དུ་མ་ཟད། རང་རེས་གོང་ལྟར་བལྟས་ན་ཕན་ཚུན་འགལ་ཟླར་གྱུར་པ་འདྲ་ཞིག་སྣང་ནའང་། དོན་དུ་ནི་འགལ་བ་ཅི་ཞིག་ཀྱང་མེད་དེ། སྔགས་བླ་མེད་དུ་དཀྱིལ་འཁོར་སོགས་གཡས་སམ་གཡོན་དུ་བསྐོར་བ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་སྔགས་ཀྱི་ཕྲེང་བས་ཐུགས་ཀའི་ས་བོན་གཡས་སམ་གཡོན་དུ་བསྐོར་བ་དེ་ཀུན་བསྐོར་བྱ་གང་ཞིག་དབུས་སུ་ཡོད་པའི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ་བསྐོར་མཁན་གྱིས་ཕྱི་རིམ་ནས་བསྐོར་བའི་ལུགས་ཡིན་པས། སྐབས་འདིར་བལྟ་ཚུལ་གཉིས་དང་འབྲེལ་བའི་གཡས་བསྐོར་ 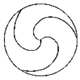 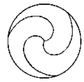 གཉིས་དང་། གཡོན་བསྐོར་ 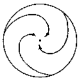 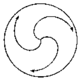 གཉིས་བཅས་དངོས་དོན་དུ་འདྲ་བ་ལས་འགལ་བ་མེད་ཅིང་། དེ་དག་ནི་ནམ་རྒྱུན་དུ་གཡས་བསྐོར་ 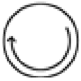 དང་། གཡོན་བསྐོར་ 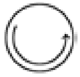 དུ་ངོས་འཛིན་པའི་ལུགས་དང་ཡོངས་སུ་གཅིག་ཅིང་དངོས་པོའི་གནས་ལུགས་དང་མི་འགལ་བ་ཡིན།

ནམ་རྒྱུན་དུ་དགའ་འཁྱིལ་ཕལ་ཆེར་གསུམ་རིས་སུ་ཡོད་པ་དེ་ནི་ཆོས་སྙིང་མའི་

གདམས་པ་རྫོགས་པ་ཆེན་པོ་ལས་བྱུང་བ་ཞིག་སྟེ། རྫོགས་ཆེན་ཨ་ཏི་ཡོ་གའི་མན་ངག་སྟེར་''ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ''ཞེས་བྱ་བའི་ཚིག་དེས་སྐུ་གསུམ་རྫོགས་པའི་བདག་ཉིད་མཚོན་པའི་ཚུལ་གསུངས་ཡོད་པ་དེ་དང་འབྲེལ་བ་ཞིག་ཡིན། དེ་ཡང''ཕུན''ཞེས་པ་ནི་ཐུགས་རྗེ་རྨད་དུ་བྱུང་བའམ་ཕུལ་དུ་ཕྱིན་པའི་དོན་ཡིན་ལ། ''སུམ''ནི་སྐྱེས་བུའི་སྒོ་གསུམ་གྱི་རང་བཞིན་སྐུ་གསུང་ཐུགས་རྡོ་རྗེ་གསུམ་དང་། དེ་གསུམ་གྱི་ངོ་བོའང་སྐུ་རྡོ་རྗེའི་ངོ་བོ་སྤྲུལ་པའི་སྐུ། གསུང་རྡོ་རྗེའི་ངོ་བོ་ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་སྐུ། ཐུགས་རྡོ་རྗེའི་ངོ་བོ་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་སྟེ། སྐུ་གསུམ་གྱི་ངོ་བོར་བཞུགས་ཤིང་། དེ་ལྟ་བུའི་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་ཆོས་ལྡན་ཅིག་ཏུ་ཚོགས་པ་ནི་སྙིང་པོ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཆོས་ཡིན་པ་ལྟར། སྐབས་འདིར་ཡང་མ་དག་པའི་སྣང་ངོར་སྐྱེས་བུའི་ལུས་ངག་ཡིད་ཀྱི་སྒོ་གསུམ་དང་། དག་པའི་ངོར་སྐུ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་རྡོ་རྗེ་གསུམ་དང་། དེ་དང་འབྲེལ་བ་མ་དག་པའི་ངོར་ཉོན་མོངས་པ་ཆགས་སྡང་རྨོངས་གསུམ་དང་། དག་པའི་ངོར་ཞི་བ་དང་ཁྲོ་བོ་དང་། དགྱེས་ཆགས་ཀྱི་རྣམ་འགྱུར་གསུམ། གཞི་གནས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ངོ་བོ་རང་བཞིན་ཐུགས་རྗེ་གསུམ་དང་། ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་ཆོས་སུ་གནས་པ་དང་། འགྱུ་བ་དང་། རིག་པ་གསུམ་དང་། རང་བཞིན་གྱི་ཆོས་སུ་བདེ་བ་དང་། གསལ་བ། མི་རྟོག་པ་གསུམ་དང་། ཐུགས་རྗེའི་ཆོས་སུ་གདངས་དང་། རོལ་པ། རྩལ་གསུམ་དང་། ལམ་དུས་སུ་ལྟ་བ་དང་། སྒོམ་པ་དང་། སྤྱོད་པ་སོགས་གསུམ་གྱི་ཆོས་ཇི་སྙེད་ཅིག་ཡོད་པ་དེ་ཀུན་གྱི་མཚོན་བྱེད་ཁྱད་པར་ཅན་ཞིག་ཡིན།

དེ་ལྟར་ནའང་དཀའ་འཁྱིལ་ནི་སུམ་རིས་ཅན་ཁོ་ནར་མ་ངེས་ཤིང་། སྐབས་འགར་ཉིས་རིས་ཅན་རྒྱ་ནག་གི་ཏའེ་ཞེས་པའི་ཆོས་ལུགས་དེར་གྲགས་པ 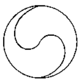 ལྟ་བུའམ་ འདི་ལྟ་བུ་འཁྱིལ་སྟངས་མི་འདྲ་བ་རིགས་གཉིས་སུ་སྲིད་པ་དེ་དག་གིས་ནི་ཐབས་དང་། ཤེས་རབ། འཁོར་བ་དང་མྱང་འདས། གཟུང་བ་དང་འཛིན་པ། ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན། བདག་དང་གཞན་སོགས་གཉིས་སྣང་གི་ཆོས་མཐའ་དག་པ་དེ་ཀུན་ཆོས་དབྱིངས་དེ་བཞིན་

ཉིད་གཅིག་ཏུ་བཟླུམས་པའམ། གཉིས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་ཟུང་དུ་འཛུག་པར་མཚོན་ཞིང་། དེ་དག་ཀུང་བལྟ་ཚུལ་རྣམ་པ་གཉིས་དང་འབྲེལ་བས་ཇི་ལྟར་མཚོན་པའི་ཚུལ་ལ་ངེས་པ་རྟེད་དགོས་པ་ཡིན།

ཡང་དགའ་འཁྱིལ་གྱི་མཚན་གྱི་ཕྱི་མོ་ནི་དགའ་འཁྱིལ་བཞི་རིས་ཅན་ འདི་ལྟ་བུ་དབུས་ནས་མཐའ་འཁོར་དུ་གཡས་སུ་འཁྱིལ་བའམ། མཐའ་འཁོར་ནས་དབུས་སུ་གཡོན་དུ་འཁྱིལ་བ་ཞིག་དང་། ཡང་དེ་ལས་ལྡོག་པ་ འདི་ལྟ་བུ་མཐའ་འཁོར་ནས་དབུས་སུ་གཡས་སུ་འཁྱིལ་བའམ། དབུས་ནས་མཐའ་འཁོར་དུ་གཡོན་དུ་འཁྱིལ་བ་བཅས་འཁྱིལ་སྟངས་མི་འདྲ་བ་རིགས་གཉིས་ཡོད་པ་དེ་དག་ཀུང་བལྟ་ཚུལ་རྣམ་པ་གཉིས་དང་འབྲེལ་བ་ཞིག་ཡིན་ལ། སྔགས་བླ་མེད་དུ། དགའ་བ་དང་། ཤིན་ཏུ་དགའ་བ། མཆོག་ཏུ་དགའ་བ། དགའ་བྲལ་ཏེ་དགའ་བ་བཞིར་གསུངས་ཤིང་། དགའ་བ་བཞི་པོ་དེ་དག་གཅིག་ཏུ་འཁྱིལ་ཞིང་རང་བྱུན་དུ་ཆུད་པ་དེ་ལ“བདེ་བ་ཆེན་པོ”ཞེས་གྲགས་པ་ལྟར། དགའ་བཞི་གཅིག་ཏུ་འཁྱིལ་བའི་མཚོན་བྱེད་དུ“དགའ་འཁྱིལ”ཞེས་བྱ་བའི་ཕྱི་མོའི་ཚིག་འདི་བྱུང་ཡོད་པར་མངོན་ལ། དེ་ཡང་དགའ་བ་བཞི་རུ་སྣང་བ་དེ་དག་གཅིག་ཏུ་འཁྱིལ་བ་ཡིན་སྟབས། གཙོ་ཆེར་མཐའ་འཁོར་ནས་དབུས་སུ་བལྟ་བའི་ལུགས་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བ་ཞིག་ཡིན་པའང་ཤེས་ཐུབ། གཞན་ཡང་། ཤར་ལྷོ་ནུབ་བྱང་གི་ཕྱོགས་བཞི་དང་། དབྱར་དགུན་སྟོན་དཔྱིད་ཀྱི་ནམ་ཟླ་བཞི། ཞི་རྒྱས་དབང་དྲག་གི་ལས་བཞི་སོགས་བཞི་ཚན་གྱི་ཆོས་ཇི་སྙེད་ཅིག་ཡོད་པ་དེ་ཀུན་མཚོན་པར་བྱེད་པས་བཞི་རིས་སུ་བྱུང་ཞིང་། བཞི་ཚན་གྱི་ཆོས་མང་དག་ལ་དབུས་དང་བཅས་པས་ལྔར་འབྱུང་བ་ཤངས་རྒྱས། རྡོ་རྗེ། རིན་ཆེན། པདྨ། ལས་བཅས་ཀྱི་རིགས་ཏེ་རིགས་ལྔ་སྐུ་དང་། ས་ཆུ་མེ་རླུང་ནམ་མཁའ་སྟེ་འབྱུང་བ་ལྔ་དང་། ཆོས་དབྱིངས། མེ་ལོང་། མཉམ་ཉིད། སོར་རྟོགས། བྱ་གྲུབ་ཡེ་ཤེས་ཏེ་ཡེ་ཤེས་ལྔ་ལ་སོགས་པ་ལྔ་ཚན་གྱི་ཆོས་ཇི་སྙེད་པ་རྣམས་ཀུང་ཡོངས་སུ་མཚོན་ཐུབ་པ་ཡིན།

བཀྲ་ཚུལ་གཉིས་དང་འབྲེལ་བའི་གཡུང་དྲུང་གི་རིས་མི་འདྲ་བ་གཉིས་སུ་སྲིད་པ་དེ་དག་ནི་བཞི་རིས་ཅན་གྱི་དགའ་འཁྱིལ་གྱི་རྣམ་པ་ཟླུམ་པོར་གནས་པ་དེས། གཡུང་དྲུང་གི་རིས་གྲུ་བཞི་པ་དེ་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཙམ་ལས། དོན་ལ་ཁྱད་པར་ཆེ་བ་ཅང་མ་མཐོང་། རི་མོའི་འགྲོས་ལ་དཔྱད་ན། དགའ་འཁྱིལ་གྱི་ནུས་པའི་འགྲོས་དེ་ནི་འཛམ་ལ་ཐད་ཀར་རྒྱ་བའི་ལུགས་ཤིག་ཡིན་ལ། གཡུང་དྲུང་གི་ནུས་པའི་འགྲོས་དེ་ནི་རྒྱབ་ལ་ཐད་ཀར་མི་རྒྱ་བའི་ཚུལ་ཞིག་ཡིན་པ་གསལ་པོར་མངོན། གཡུང་དྲུང་གི་རི་མོའི་འགྲོས་ 卐 འདི་ནི་འགའ་ཤས་ཀྱིས་པ་ལིའི་ཡི་གེ་ཨ་ཡི་གཟུགས་ལས་བྱུང་བར་བཤད་ཅིང་། དེ་དང་ཕལ་ཆེར་འདྲ་བ་ཞིག་ཡོད་ནའང་། འབྱུང་ཁུངས་དངོས་ནི་དགའ་འཁྱིལ་དང་འདྲ་བ་རི་མོའི་མཚུངས་དོན་ངེས་ཅན་ཡོད་པའི་རི་མོ་ཞིག་ཡིན་ངེས་པ་ནི་དགའ་འཁྱིལ་གྱི་རི་མོའི་བྱེ་བྲག་རྣམས་ཀྱིས་བདེན་དཔང་སུ་བྱས་པ་དེ་ཀ་ཡིན།

སྤྱིར་བཏང་གཡུང་དྲུང་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་འདི་ནི་གནའ་དུས་ཀྱི་བོན་ཆོས་རྙིང་མ་ལས་བྱུང་བ་ཞིག་སྟེ། ‘‘གཡུང’’ཞེས་པ་ནི། བཀའ་ལ་བཏགས་པའམ། བཀའ་བཞིན་དུ་བྱེད་མཁན་ནམ། འཁོར་དུ་འདུས་པ་ཞིག་ལ་ཟེར་ཞིང་། ‘‘དྲུང’’ཞེས་པ་ནི་གཙོ་བོ་གང་ཡིན་པ་དེའི་ཞལ་སྔ་ནས་འདུད་པའམ་དེར་འདུས་པའི་དོན་ཞིག་ཡིན། དེ་ལྟར་ན། གཡུང་དྲུང་གི་མཚན་བླ་དག་དང་འབྲེལ་བའི་དོན་དེ་ལ་དཔྱད་ན། ཐོག་མའི་གཡུང་དྲུང་གི་རིས་དེ་ནི་མཐའ་འཁོར་ནས་དབུས་སུ་བཀྲ་བའི་ལུགས་དེ་ལས་བྱུང་ཡོད་པའང་གསལ་པོར་ངེས་ཐུབ་པ་ཡིན།

དུས་ཕྱིས་བོད་མིའི་ལུགས་སུ་གཡུང་དྲུང་ 卐 དབུས་ནས་མཐའ་འཁོར་དུ་གཡས་སུ་འཁྱིལ་བའམ། མཐའ་འཁོར་ནས་དབུས་སུ་གཡོན་དུ་འཁྱིལ་བ་འདི་ནི་བན་དེའི་ལུགས་ཀྱི་གཡུང་དྲུང་ཞིག་ཡིན་པ་དང་། དེ་ལས་ལྡོག་པ་ 卍 དབུས་ནས་མཐའ་འཁོར་དུ་གཡོན་དུ་འཁྱིལ་བའམ། མཐའ་འཁོར་ནས་དབུས་སུ་གཡས་སུ་འཁྱིལ་བ་དེ་ནི་བོན་པོའི་

ལུགས་ཀྱི་གཡུང་དྲུང་ཞིག་ཏུ་ངོས་འཛིན་སྲོལ་ཡོད་འདུག

བོད་མིར་དར་སྲོལ་ཆེས་ཆེ་བའི་དགེ་སྦྱོར་གྱི་བྱེ་བྲག་གཅིག་ནི། མཆོད་རྟེན་དང་། གཙུག་ལག་ཁང་སོགས་རྟེན་ཁྱད་པར་ཅན་རྣམས་ལ་བསྐོར་བ་བྱེད་པ་དེ་ཡིན་ལ། བསྐོར་བ་བྱེད་སྟངས་ལའང་བན་དེའི་ལུགས་གཡས་སུ་བསྐོར་བ་དང་། བོན་པོའི་ལུགས་གཡོན་དུ་བསྐོར་བའི་སྲོལ་དེ་འདྲ་བ་ཞིག་དར་ཁྱབ་བྱུང་འདུག །དེ་དང་འདྲ་བ་ཞིག་ནི་གཟུངས་རྟགས་སོགས་ཀྱིས་ཕྱུར་བུར་བཀང་བའི་འཁོར་ལོ་ཆེན་པོ་''དུང་འཁོར''ཞེས་སུ་གྲགས་པ་སྟེ། གཟུངས་རྟགས་སོགས་གང་ཡིན་པ་དེ་དུང་གཅིག་གི་གྲངས་བཞུགས་པ་དང་། འཁོར་ལོ་འཁྲིད་པོའི་གྲས་སུ་འཁོར་ཆེན་དང་། འཁོར་ཆུང་། ལག་འཁྱེན་འཁོར་ལོ། ཆུ་རས་རྡོ་འཁོར་རྣམས་དང་། འཁོར་ལོ་ཆུང་གྲས་སུ་ལག་འཁོར་དང་། མཐེབ་འཁོར་སོགས་རྣམ་པ་ཆེ་ཆུང་མི་འདྲ་བ་དུ་མ་ཞིག་ཡོད་པ་དང་། གཞན་ཡང་། སྡིག་པ་དང་། སྒྲིབ་པ། མི་མཐུན་པའི་བར་ཆད་རྣམས་ཞི་བར་བྱེད་པའི་ཞི་བའི་ལས་སྦྱོར་གྱི་འཁོར་ལོ་དང་། ཚེ་དང་བསོད་ནམས། དཔལ་འབྱོར། མངའ་ཐང་རྣམས་རྒྱས་པར་བྱེད་པ་རྒྱས་པའི་ལས་སྦྱོར་གྱི་འཁོར་ལོ། མི་དང་མི་མིན་ཆེ་ཞིང་གཉེན་པ་རྣམས་དབང་དུ་བསྡུ་བ་དབང་གི་ལས་སྦྱོར་གྱི་འཁོར་ལོ་དང་། གདུག་ཅན་མ་རུང་པ་རྣམས་དྲག་པོ་མཐུ་ཡིས་ཚར་གཅོད་པར་བྱེད་པ་དྲག་པོའི་ལས་སྦྱོར་གྱི་འཁོར་ལོ་བཅས་མདོར་ན་ལས་བཞི་ཅི་རིགས་དང་འབྲེལ་བའི་ལས་སྦྱོར་གྱི་འཁོར་ལོའི་རིགས། ཆུའི་ལས་ལ་བརྟེན་པའི་ཆུ་འཁོར་དང་། རླུང་གི་ལས་ལ་བརྟེན་པའི་རླུང་འཁོར། མེའི་ལས་ལ་བརྟེན་པའི་མེ་འཁོར་རྣམས་སུ་ཡོད་པ་ལས། དྲག་པོའི་ལས་སྦྱོར་གྱི་རིགས་ཀུན་གཡོན་དུ་བསྐོར་དགོས་པ་ནི་དམིགས་བསལ་ཞིག་ཡིན་པ་མ་གཏོགས། འཁོར་ལོའི་རིགས་གཞན་ཀུན་ནི་བན་དེའི་ལུགས་སུ་གཡས་སུ་བསྐོར་བའི་སྲོལ་དེ་ལ་གལ་འགངས་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བར་བརྩི་སྲོལ་ཡོད་འདུག

དངོས་དོན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ན། བན་དེའི་ལུགས་ཀྱི་གཡུང་དྲུང་ 卍 （དབུས་

ནས་)གཡས་སུ་འཁྱིལ་བ་དང་། བོན་པོའི་ལུགས་ཀྱི་གཡུང་དྲུང་ 卍 (དབུས་ནས་) གཡོན་དུ་འཁྱིལ་བ་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་བྱས་པ་དེ་ནི་ སྟུགས་བླ་མེད་དུ་ཐབས་ཀྱི་ཆ་དང་། ཤེས་རབ་ཀྱི་ཆ་གཙོ་བོར་སྟོན་པ་དེ་དང་ཡོངས་སུ་འབྲེལ་བ་ཞིག་ལས། བན་དེ་དང་བོན་པོའི་ལུགས་ཡིན་དགོས་པའི་རྒྱུ་མཚན་འགའ་ཡང་མེད། རྟེན་ཁྱད་པར་ཅན་ལ་བསྐོར་བ་བྱེད་པ་དེའི་ཁྲུངས་ནི་གནའ་བོའི་དུས་སུ་རྒྱ་གར་གྱི་ལུགས་སུ་བཀུར་བར་འོས་པ་སུ་འང་རུང་བ་དེ་ཉིད་བཀུར་མཁན་གྱི་གཞོགས་གཡས་ངོས་སུ་བཞག་པ་དེ་ནི་གུས་ཤིང་བཀུར་བའི་རྟགས་ཁྱད་པར་ཅན་ཞིག་ལ་བརྩི་ཞིང་། དེ་དང་འབྲེལ་བས་གྲལ་གྱི་གཙོ་བོའང་གཡས་གྲལ་ལ་བརྩི་བ་དེ་ལྟར་ཡིན། དེའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས། འདུལ་བ་དང་། མདོ་སྡེ་རྣམས་སུ་དགེ་སློང་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱིས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་ལན་བདུན་ནམ་གསུམ་སོགས་གཡས་སུ་བསྐོར་བའི་ཚུལ་ཐེངས་མང་དུ་བཤད་ཡོད། བོད་ཀྱི་གནའ་བོའི་མཁས་གྲུབ་རྣམས་ཀྱིས་སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་དྲི་མ་མེད་པ་རྣམས་བོད་ཡུལ་དུ་གདན་དྲངས་ཤིང་ཉམས་བཞེས་གནང་བའི་ཚེ། ལུགས་དེ་ར་གང་སྲིད་པ་དེ་བཞིན་དུ་མཛད་པའི་དབང་གིས་བོད་འདིར་བོད་མི་ཆོས་སྐྱ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་རྟེན་ཁྱད་པར་ཅན་རྣམས་ལ་གཡས་སུ་བསྐོར་བའི་ལུགས་དེ་བཞིན་དར་སྲོལ་བྱུང་བ་ཡིན། འོན་ཀྱང་ཞང་ཞུང་དང་། གནའ་དུས་ཀྱི་བོད་མི་ཚོའི་ལུགས་ནི་རྒྱ་ནག་དང་འདྲ་བར་གྲལ་གཡོན་ངོས་སམ་གཞོགས་གཡོན་ངོས་སུ་འཇོག་པ་དེ་ཉིད་གུས་བཀུར་གྱི་རྣམ་པ་ཞིག་ཏུ་བརྩི་སྲོལ་ཡོད་པ་ལྟར། བོན་གྱི་ལུགས་སུ་རྟེན་ཁྱད་པར་ཅན་རྣམས་ལ་གཡོན་བསྐོར་བྱེད་པའི་ལུགས་དེ་འདྲ་ཞིག་བྱུང་ཡོད་པར་མངོན།

ཚུལ་འདི་ནི་གཙོ་ཆེར་བོད་མི་ཐུན་མོང་གི་མཐོང་ཚུལ་དང་འཇིག་རྟེན་གྲགས་པའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་རྣམས་ཀྱི་གོམས་གཤིས་ལ་གཞིར་བཟུང་སྟེ། བན་དེའི་ལུགས་དང་བོན་པོའི་ལུགས་ཞེས་ངོས་བཟུང་བ་ཙམ་ཞིག་ཡིན་པ་ལས། དེ་དག་བན་དེའི་ལུགས་དང་བོན་པོའི་ལུགས་ཡིན་དགོས་པའི་རྒྱུ་མཚན་འགའ་ཡང་མེད། སྤྱིར་བཏང་བན་དེ་ཆོས་རྟེན་ཁྱད་

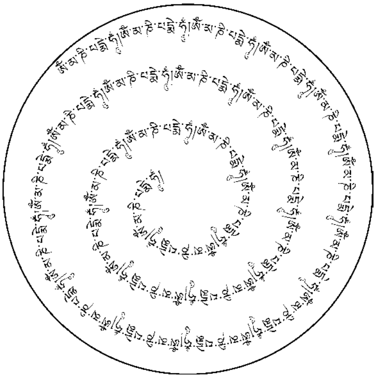

བན་དེའི་ལུགས།

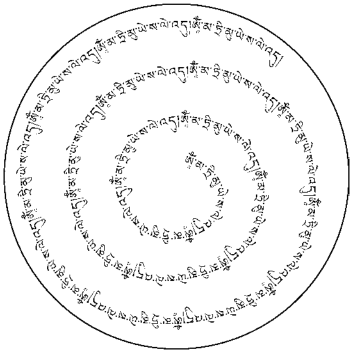

བོན་པོའི་ལུགས།

བན་དེའི་ལུགས།

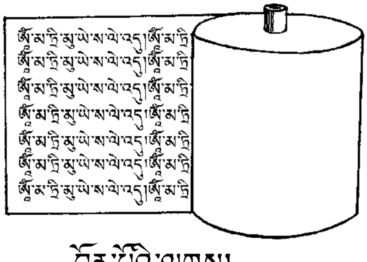

བོན་པོའི་ལུགས།

པར་ཅན་རྣམས་ལ་གཡས་བསྐོར་བྱེད་པ་དེ་ལྟ་ནའང་། སྔགས་བླ་མེད་ཀྱི་དབང་བསྒྱུར་བའི་ཚེ་ཕ་རྒྱུད་ཀྱི་ཕྱོགས་སུ་གཏོགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་དཀྱིལ་འཁོར་གཡས་སུ་བསྐོར་དགོས་པ་དང་། མ་རྒྱུད་ཀྱི་ཕྱོགས་སུ་གཏོགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་དཀྱིལ་འཁོར་གཡོན་དུ་བསྐོར་དགོས་པ་དེ་རང་གིས་ངེས་ཤེས་ཐུབ་པ་ཡིན།

འཁོར་ལོ་ཆེ་ཆུང་གི་རིགས་དེ་དག་གཡས་སུ་བསྐོར་བ་དང་། གཡོན་དུ་བསྐོར་བའི་རྒྱུ་མཚན་ཡང་སྤྱིར་བཏང་བན་དེ་དང་། བོན་པོས་གཡས་སུ་བསྐོར་བ་དང་། གཡོན་དུ་བསྐོར་བའི་སྤྱོད་སྲོལ་མི་འདྲ་བ་གཉིས་བྱུང་བ་དེ་ཉིད་གཞིར་བཟུང་སྟེ། གནའ་དུས་ཀྱི་སྐྱེས་ཆེན་དམ་པ་ཚོས་གཟུངས་སྔགས་སོགས་ཞིབ་མོའམ་སྒྲིལ་པོ་གང་རུང་གི་བཀོད་ཚུལ་ལའང་མི་འདྲ་བ་གཉིས་བྱས་ཡོད་པ་ཡིན། དཔེར་ན་འཁོར་ལོའི་ཡི་གེ་ཞིབ་མོར་བཀོད་པ་ཞིག་ལ་དཔེར་མཚོན་ན། བན་དེའི་ལུགས་སུ་(དཔེ་མཚོན་རི་མོ་དང་པོ)ཡིག་མགོ་ཕྱིར་བསྟན་ཅིང་གཟུངས་སྔགས་གང་ཡིན་པ་དེ་ཤོག་ཞིབ་རླུམ་པོ་དེའི་མཐའ་ནས་དབུས་ཕྱོགས་

གཡས་ངོས་སུ་བརྒྱུད་དེ་བཀོད་ཡོད་པ་དང་། བོན་པོའི་ལུགས་སུ་(དཔེ་མཚོན་རི་མོ་གཉིས་པ།)ཡིག་མགོ་ཕྱིར་བསྟན་ཅིང་གཟུངས་སྔགས་གང་ཡིན་པ་དེ་ཤོག་ལེབ་ལྟེམ་པོའི་ངོས་དེར་དབུས་ནས་ཕྱི་ཕྱོགས་སུ་གཡས་འཁྱིལ་སུ་བཀོད་ཡོད་པ་ཡིན། ཡང་འཁོར་ལོའི་དཔེ་རིལ་པོར་སྒྲིལ་མ་ཞིག་ལ་དཔེར་མཚོན་ན། བན་དེའི་ལུགས་སུ་ནི་(དཔེ་མཚོན་རི་མོ་གསུམ་པ།)གཟུངས་སྔགས་གང་ཡིན་པ་དེ་སྒྲིལ་པོའི་ཕྱིར་བསྟན་གྱིས་བཀོད་ཡོད་པ་དང་། བོན་པོའི་ལུགས་སུ་ནི་(དཔེ་མཚོན་རི་མོ་བཞི་པ།)གཟུངས་སྔགས་གང་ཡིན་པ་དེ་སྒྲིལ་པོའི་ནང་བསྟན་གྱིས་བཀོད་ཡོད་པ་ཡིན། དེ་ལྟའང་ཇི་ལྟར་དབུས་ནས་མཐའ་འཁོར་དུ་བལྟ་བའི་ལུགས་དང་། མཐའ་འཁོར་ནས་དབུས་སུ་བལྟ་བའི་ལུགས་གཉིས་ཡོད་པ་ལྟར། དབུ་ནས་ཞབས་སུ་སྒྲིལ་བ་ཞིག་དང་། ཞབས་ནས་དབུར་སྒྲིལ་བའི་ལུགས་གཉིས་ཡོད་ནའང་། དེས་གཡས་བསྐོར་དང་གཡོན་བསྐོར་ལ་འཕོ་འགྱུར་གང་ཞིག་ཀྱང་མི་འབྱུང་། བན་དེ་དང་བོན་པོའི་ལུགས་གཉིས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་དཔེ་རིས་བཀོད་སྟངས་ཇི་ལྟར་བྱས་ཡོད་པ་ཚུལ་བཞིན་དུ་ཤེས་ན། ད་གཟོད་བན་དེའི་འཁོར་ལོ་གཡས་སུ་བསྐོར་ན་ཡང་དག་པ་ཡིན་ལ། གཡོན་དུ་བསྐོར་ན་ལོག་པར་འགྱུར་བ་དང་། བོན་པོའི་འཁོར་ལོ་གཡོན་དུ་བསྐོར་ན་ཡང་དག་པ་ཡིན་ལ། གཡས་སུ་བསྐོར་ན་ལོག་པར་འགྱུར་བའི་ཚུལ་ལ་ངེས་ཤེས་རྙེད་ཐུབ་པར་མ་ཟད། བན་དེའི་ལུགས་ལ་ཞེན་ཆེས་པ་རྣམས་ཀྱིས་བོན་པོས་འཁོར་ལོ་གཡོན་དུ་བསྐོར་བ་ལོག་པར་བལྟ་བ་དང་། བོན་ལ་ཞེན་ཆེས་པ་རྣམས་ཀྱིས་བན་དེས་འཁོར་ལོ་གཡས་སུ་བསྐོར་བ་དེ་ལ་ལོག་པར་བལྟ་བ་དེ་དག་ཀྱང་རང་སར་གྲོལ་བར་འགྱུར་ཐུབ་པ་ཡིན།

མདོར་ན་དགའ་འཁྱིལ་གྱི་རིས་མི་འདྲ་བ་རྣམས་དང་། གཡུང་དྲུང་གི་རིས། འཁོར་ལོའི་རིགས་སྣ་ཚོགས་པ་དེ་ཀུན་གཡས་སུ་འཁོར་བ་དང་། གཡོན་དུ་འཁོར་བའི་ཚུལ་འདི་གཉིས་དང་འབྲེལ་ཡོད་ཅིང་། འདི་གཉིས་ཀྱང་སྔགས་བླ་མེད་དུ་གསུངས་པའི་ཐབས་སྣང་བའི་ཆ་དང་། ཤེས་རབ་སྟོང་པའི་ཆ་གཉིས་དང་འབྲེལ་བ་ཞིག་ཡིན་པ་གསལ་པོར་

མདོན། དེ་ཡང་ཐབས་ཀྱི་ཆ་ལ་ཤེས་རབ་མེད་པའམ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཆ་ལ་ཐབས་མེད་པ་དང་། ཡང་དེ་གཉིས་གཞི་རྩ་ནས་ཐ་དད་པ་དེ་འདྲ་བ་ཞིག་ལ་ཐབས་ཤེས་ཀྱི་ཐ་སྙད་བྱས་པ་མིན་ཞིང་། དེ་གཉིས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ནི་ཇི་ལྟར་ཐབས་སྣང་བའི་ཆར་མེར་ཤར་བ་དེ་ནི་ཚ་བའི་ནུས་པ་ལས་གཞན་མིན་པ་ལྟ་བུ་དང་། སྟོང་པ་རང་བྱུང་གི་དཀྱིལ་འཁོར་ལས་བརྩམས་ཏེ་སྟོད་བཅུད་ཡོངས་སུ་གྲུབ་པ་ལྟ་བུས་མཚོན་ཅིང་ཀུན་ཀྱང་ཐབས་ཤེས་ཡ་མ་བྲལ་བའི་བདག་ཉིད་ཅིག་ཡིན་པར་གོ་དགོས། “ཐབས་སྣང་བའི་ཆ”ཞེས་བྱ་བ་དེ་ནི་དག་པའི་སྣང་བ་ལྟ་སྐུ་ཞལ་ཕྱག་གི་རྣམ་པ་སོགས་རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་དང་། མ་དག་པའི་སྣང་བ་རི་དང་། ར་བ། ཁང་ཁྱིམ། སྐྱེ་འགྲོ་སེམས་ཅན་ཀྱི་རིགས་སྣ་ཚོགས་པ་སོགས་སྟོད་བཅུད་ཀྱིས་བསྡུས་པ་ཐམས་ཅད་པ་སྟེ། རྡོ་རྗེ་གསུམ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ན། སྐུ་རྡོ་རྗེའི་རྣམ་པར་སྣང་བའི་ཆོས་ཇི་སྙེད་པ་དེ་ཀུན་ཡིན་པ་ལས། ཀུན་རྟོག་གིས་བཅོས་པའི་བསྐྱེད་རིམ་ཙམ་ཞིག་ལ་ཟེར་བ་མིན། “ཤེས་རབ་སྟོང་པའི་ཆ”ཞེས་བྱ་བ་དེའང་ཆོས་ཀུན་གྱི་དབྱིངས་འགག་པ་མེད་པའི་རྩལ་དངོས་མཚན་གྱིས་གཟུགས་སུ་མ་གྲུབ་པས་རང་བཞིན་གྱིས་གསང་བ། སྒོ་གསུམ་གྱི་ཆས་དབྱེ་བའི་ངག་གི་སྒོ་སྟེ། ངག་གིས་ནི་སྒྲ་གདངས་དང་། དབུགས་ཀྱི་རྒྱུ་བ་གཉིས་མཚོན་པ་ཡིན་ལ། སྒྲ་གདངས་ནི་རང་བཞིན་གྱི་ནུས་པ་ཀུན་དང་ཡོངས་སུ་འབྲེལ་བ་ཞིག་ཡིན་པ་དང་། དབུགས་ཀྱི་རྒྱུ་བ་ནི་རླུང་དང་འབྲེལ་བས་ངག་གི་སྒོས་བརྟན་གཡོའི་ནུས་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་མཚོན་ཐུབ་པ་དེ་ཉིད་རྡོ་རྗེ་གསུམ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ན། གསུང་རྡོ་རྗེའི་རང་བཞིན་ཡིན་པ་ལས། སྟོང་པ་ཙམ་ཞིག་ལ་ཟེར་བ་མིན། རང་བཞིན་འགག་པ་མེད་པའི་རྩལ་དེའང་ཤིན་ཏུ་ཕྲ་བའི་གནས་ལུགས་ཤིག་ཏུ་སོང་སྐབས། དབང་པོའི་མངོན་སུམ་དུ་གྱུར་པ་ཞིག་མིན་ནའང་། ཤེས་རབ་ཀྱི་སྤྱོད་ཡུལ་དུ་གྱུར་ཅིང་། དངོས་མཚན་དུ་མ་གྲུབ་པའི་ཆ་ནས་དེ་ལ་ཤེས་རབ་སྟོང་པའི་ཆ་ཞེས་པའི་བརྡས་བསྙད་པ་ཡིན།

དེ་ལྟ་བུའི་ཐབས་ཤེས་གཉིས་པོ་ཡ་མ་བྲལ་བར་དབྱེར་མེད་ཆེན་པོའི་ངང་སྣང་སེམས་གཅིག་ཏུ་འདྲེས་པའམ། རིགས་པ་ཐབས་ཀྱི་ཆ་མ་ལུས་པ་ཤེས་རབ་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ངང་ཉིད་དུ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ནི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་སྟེ། དེ་ནི་བསྐྱེད་རྫོགས་ལས་ཡོངས་སུ་འདས་པ་རྡོ་རྗེ་གསུམ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ན། ཐུགས་རྡོ་རྗེ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ཡིན། དེ་ལྟར་ནའང་སྐྱེ་འགྲོ་ཟག་བཅས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ཅན་རྣམས་ནི་ཐབས་སྣང་བའི་ཆ་རགས་པ་ལ་བརྟེན་པ་ཅང་ཡིན་ལ། དེའི་ངང་ཚུལ་ཇི་བཞིན་དུ་མ་ཤེས་ཤིང་། དེ་ལ་བདེན་པར་ཞེན་པས་ཨ་འཐས་ནས་འཁོར་བ་ལུ་གུ་རྒྱུད་དུ་འཁྱམས་པ་ཡིན་སྐབས། ཤེས་རབ་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་རང་རྩལ་འགག་པ་མེད་པའི་ཚུལ་འདི་ལ་ངེས་ཤེས་འབྱུང་ཤིན་ཏུ་དཀའ་བ་ཡིན།

སྔགས་བླ་མེད་ཀྱི་རྒྱུད་སྡེ་ཕལ་མོ་ཆེར་རགས་པའི་སྐྱེས་བུའི་རྩའི་གནས་སྟངས་བསྟན་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན། (ཕ་) གཡས་ཀྱི་རྩ་རོ་མ་དཀར་མོས་རང་བཞིན་གྱི་ཡབ་ཟླ་བ་མཚོན་པ་དང་། གཡོན་གྱི་རྩ་རྐྱང་མ་དམར་མོས་རང་བཞིན་གྱི་ཡུམ་ཉི་མ་མཚོན་པ་ཡིན། དེ་ཡང་ཟླ་བ་བདུད་རྩིའི་རང་བཞིན་གྱིས་བདེ་བ་ཐབས་ཀྱི་ཆ་མཚོན་པ་དང་། ཉི་མ་དྲོད་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱིས་ཤེས་རབ་སྟོང་པའི་རང་རྩལ་འགག་པ་མེད་པའི་ཆ་དེ་ཉིད་མཚོན་པ་ཡིན། ཉི་ཟླའི་བྱེད་ལས་ཀྱང་ཤེས་རབ་ཀྱི་རང་རྩལ་དྲོད་ལ་བརྟེན་ནས་བདེ་བ་སྐྱེད་དགོས་ཤིང་། བདེ་དྲོད་འཕེལ་རྒྱས་ཀྱི་སྒོ་ནས་བདེ་སྟོང་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་སྐྱེ་དགོས་པའི་ཚུལ་འདི་ནི་སྐྱེས་བུའི་གྲུབ་ཚུལ་དང་ཡང་ཆ་མཐུན་པ་ཞིག་སྟེ། ཕའི་ཁམས་དཀར་པོ་ཟླ་བ་བདུད་རྩིའི་རང་བཞིན་ཅན་དེ་ནི་ཐབས་ཀྱི་ཆ་ཡིན་སྐབས། དེས་བྱེས་པའི་གཟུགས་ཕུང་འགྲུབ་པའི་ཉེར་རྒྱུ་བྱེད་ཅིང་། དེ་ཉིད་ཡོངས་སུ་སྨིན་པ་ནི་མའི་ཁམས་དམར་པོ་ཉི་མའི་དྲོད་ཀྱི་རང་བཞིན་ཅན་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་རིམ་གྱིས་འཕེལ་རྒྱས་སུ་འགྱུར་དགོས་པ་མངོན་སུམ་ཚད་གྲུབ་ཏུ་གྱུར་པ་དེས་ཀྱང་ཤེས་ཐུབ་པ་ཡིན།

དེ་དང་འདྲ་བ་གཏུམ་མོའི་སྐབས་སུའང་། བདེ་བ་ཐབས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཧཾ་ཡིག་དཀར་

པོ་མགོ་བོ་ཐུར་དུ་བསྟན་པ་ལྟ་བུ་དེ་ཉིད་སྟོང་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ངོ་བོ་ཨ་ཤད་དམར་པོ་གྱེན་དུ་འབར་བ་དེའི་བྱེད་ལས་ཀྱིས་ཧཾ་ཡིག་བཞུ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་བདེ་དྲོད་ཁྱད་པར་ཅན་སྐྱེ་དགོས་པ་ལྟར། ཤེས་རབ་སྟོང་པའི་རང་རྩལ་དེ་ནི་སྣོད་བཅུད་འཕེལ་རྒྱས་ཀྱི་རིམ་པ་དང་། དངོས་པོའི་འགྱུར་བ་སོགས་ཀྱི་གཞི་དང་རྩ་བར་གྱུར་པ་ཡིན་པ་གསལ་པོར་མངོན།

ཕྱི་སྣོད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་དང་ནང་བཅུད་ཀྱི་སྐྱེ་འགྲོ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་རང་བཞིན་དེ་གཉིས་དང་ཡོངས་སུ་འབྲེལ་བའི་ཆོས་ཅན་དུ་སོང་བས། དངོས་པོའི་རང་བཞིན་དང་རྣམ་པ་ལ་འང་ལྡོག་ཏུ་མེད་པའི་མཚན་ཉིད་དེ་ལྟའི་མངོན་རྟགས་གསལ་པོར་སྣང་ཐུབ་པ་དུ་མ་ཞིག་ཡོད་པ་ནི་དཔེར་ན། དུང་གི་རིགས་ཆེ་ཕྲ་སྣ་ཚོགས་པ་ཧ་སྐེད་ཅིག་ཡོད་པ་དེ་ཀུན་གཡོན་དུ་འཁྱིལ་བ་(མཐའ་ནས་དབུས་སུ་བལྟ་བའི་ལུགས་)ཁོ་ནར་སྣང་ཞིང་། དེ་དག་ལས་འགའ་ཞིག་གཡས་སུ་འཁྱིལ་བ་ཡོང་སྲིད་པ་དེ་ནི་བཀྲ་ཤིས་པའི་རྫས་ཤིག་ཏུ་བརྩི་བ་སྟེ། གནའ་བོའི་ལོ་རྒྱུས་སུ་སྟོན་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་ལྷའི་དབང་པོ་བརྒྱ་བྱིན་གྱིས་དུང་དཀར་པོ་གཡས་སུ་འཁྱིལ་བ་ཕྱག་ཏུ་ཕུལ་བ་ན་བཀྲ་ཤིས་པའི་རྫས་སུ་བྱིན་གྱིས་བརླབས་པར་མཛད་ཅེས་ཡོངས་སུ་གྲགས་པ་དེ་ཡིན། དེའང་དུང་དཀར་པོ་གཡས་སུ་འཁྱིལ་བ་ཞིག་རྙེད་དཀའ་བ་དང་། མི་སྲིད་པའི་རྒྱུ་མཚན་དེ་ཙམ་གྱིས་བཀྲ་ཤིས་པའི་རྫས་སུ་གྱུར་པ་ཞིག་མིན་ལ། དེ་ནི་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་དུང་དཀར་པོ་དེར་དངོས་པོའི་ནུས་པ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ཞིག་ཡོད་པ་གསལ་བར་བསྟན་པ་སྟེ། སྤྱིར་བཏང་དུང་གི་བྱེ་བྲག་ཀུན་རང་བཞིན་གྱི་ནུས་པའི་རྗེས་སུ་འགྲོ་བས་གཡོན་དུ་འཁྱིལ་བ་ཅང་ཡིན་པ་ལ། འདིར་དངོས་པོ་ཉིད་ཀྱི་ནུས་པས་གཡས་སུ་འཁྱིལ་ཐུབ་པའི་མངོན་རྟགས་གསལ་བར་བསྟན་པ་དེ་ཉིད་བཀྲ་ཤིས་པའི་རྫས་སུ་གྱུར་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡང་དག་པ་དེ་ཡིན།

སྐྱེས་བུའི་འབྱུང་ཁམས་སོགས་རང་བཞིན་གྱི་ནུས་རྩལ་མངོན་ཆ་ཆེ་ཆུང་ལ་བརྟེན་སྐྱེ་བོ་སུའང་རུང་བ་ཕལ་མོ་ཆེས་རྟག་ཏུ་འགུལ་བསྐྱོད་བྱེད་པའི་ཚེ། ཕལ་ཆེར་རྐང་པ་གཡོན་སྔོན་དུ་འདེགས་འཇོག་བྱེད་པ་དང་། གལ་ཏེ་རྒྱབ་ལོགས་སུ་བལྟ་དགོས་པ་ཞིག་བྱུང་ན།

བསྟ་ཕྱིན་གཡས་གཡོན་གྱི་ཆ་ཆེ་ཆུང་ལ་མ་ལྟོས་པ་དེ་འདྲའི་རིགས་ཀུན་ཕལ་ཆེར་གཡོན་ཕྱོགས་ནས་རྒྱབ་ངོས་སུ་བསྟ་བ་དང་། འགའ་ཤས་ཀྱིས་བྲིས་པའི་དུས་ནས་ལག་གཡོན་ལྟག་ཙམ་པེད་སྤྱོད་བྱེད་ཅིང་། རིམ་གྱིས་གཡོན་ལག་ཅན་དུ་འགྱུར་བའམ། ཕ་མ་འགའ་ཤས་ཀྱིས་བྲིས་པ་དེ་དག་གཡོན་ལག་ཅན་དུ་འགྱུར་བར་དོགས་ནས་ཨུ་ཚུགས་ཆེན་པོས་གཡས་ལག་ཅན་དུ་བསྒྱུར་དགོས་པ་དེ་འདྲ་འབྱུང་སྲིད་པ་དང་། གཞན་ཡང་དབང་པོའི་བྱེ་བྲག་མིག་དང་། རྣ་བ་གཡས་གཡོན་གཉིས་ལས་ཕལ་ཆེར་གཡོན་གཉིས་ཀྱི་བྱེད་ལས་སུ་གསལ་ཁ་ཐོན་ཆེ་བར་མངོན་པ་སོགས་གཡོན་ཤེས་རབ་སྟོང་པའི་རང་རྒྱལ་དེའི་བྱེད་ལས་ཀྱི་མངོན་རྟགས་སྣ་ཚོགས་པ་ཞིག་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་ཐུབ་པ་ཡིན།

སྣོད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ན། གནས་ཁྱད་པར་ཅན་འགའ་ཞིག་ཏུ་ཡུལ་གྱི་རང་བཞིན་གྱི་ནུས་པ་གཅིག་ཏུ་འདུས་ཤིང་ཚོགས་པའི་ས་གནད་ཀྱི་གཙའ་[༣] ཡིན་པའི་མངོན་རྟགས་སུ་ཆུ་བོའི་གཞུང་གཡོན་ངོས་སུ་འཁྱིལ་བ་དང་། མེ་ལྕེ་གཡོན་དུ་འཁྱིལ་བར་འབར་བ། རང་བྱུང་གི་དུ་བ་གཡོན་འཁྱིལ་དུ་ལྡང་བ། གཞན་ཡང་རྩྭ་ཤིང་སོགས་ཀྱི་སྐྱེས་སྟངས་གཡོན་དུ་འཁྱིལ་བ་ཆེས་མང་བ་ཡིན།

གནས་ཚུལ་དེ་དང་འབྲེལ་བ་ཞིག་ནི། བོད་ཀྱི་ཡུལ་དབུས་ལྷ་སའི་པོ་ཏ་ལའི་རྒྱབ་ཕྱོགས་སུ་མཚོ་ཆུང་དུ་ཞིག་ཡོད་ཅིང་། མཚོ་སྙིང་ས་གཞི་ཆུང་དུ་དེ་ར་“རྫོང་ལྟག་ཀླུ་ཁང་”དུ་གྲགས་པའི་གཙུག་ལག་ཁང་ཆུང་དུ་ཐོག་རྩིགས་གསུམ་པ་ཞིག་ཡོད་པའི་འོག་ཁང་གི་གྱང་ལྡེབས་སུ་ཤམ་བྷ་ལའི་ཞིང་བཀོད་དང་། རིགས་ལྡན་གྱི་རྒྱལ་པོ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་དཔེ་རིས། བར་ཁང་གི་གྱང་ལོགས་སུ་སྟོན་པ་ཤཱཀྱའི་རྒྱལ་པོའི་སྐྱེས་རབས་ཀྱི་དཔེ་རིས། སྟེང་ཁང་དུ་ལྷུན་གྲུབ་རྫོགས་པ་ཆེན་པོའི་སྣང་བཞི་[༤] དང་། རྡོ་རྗེའི་ལུས་ཀྱི་རྩ་རླུང་གི་གནས་ལུགས། རྩ་རླུང་གི་གནད་དུ་བསྣུན་ཐབས་འཁྲུལ་འཁོར་གྱི་དཔེ་རིས་དང་། ཀུ་རུ་པདྨ་སཾ་བྷ་ཝ་མཚན་བརྒྱད་རྗེ་འབངས་དང་བཅས་པ། རྒྱ་གར་

གྱི་གྲུབ་ཆེན་བརྒྱད་ཅུ་རྣམས་ཀྱི་དཔེ་རིས་ཤིན་ཏུ་ཡ་མཚན་འོས་པ་བཅས་བཞུགས་ཡོད་པའི་དཔེ་རིས་དེ་དག་༧རྒྱལ་དབང་ལྔ་པ་ཆེན་པོ་བློ་བཟང་རྒྱ་མཚོས་བཞེངས་པ་དང་། དཔེ་རིས་འགའ་ཞིག་ཡོངས་སུ་མ་གྲུབ་པ་དེ་དག་༧རྒྱལ་དབང་དྲུག་པ་ཚངས་དབྱངས་རྒྱ་མཚོས་མཐར་ཕྱིན་པར་མཛད་པའི་ཚུལ་ཡུལ་མི་རྒྱུས་ཤེས་ཅན་འགའི་ངག་ལས་ཐོས་ཤིང་། གཙུག་ལག་ཁང་དེ་ནི་གནའ་བོའི་དུས་ནས་ཡོད་པ་ལ་བསྐྱར་དུ་ཞིག་གསོས་ཐེངས་མང་བྱས་པ་ཞིག་ཡིན་ཚོད་འདུག་པའི་གནས་ཁྱད་པར་ཅན་དེའི་མཐའ་འཁོར་མཚོ་ཆུང་གི་འགྲམ་དུ་ལྕང་མའི་སྡོང་པོ་ཆེ་ཆུང་སྣ་ཚོགས་པའི་གླིང་ཁ་ཉམས་དགའ་བ་ཞིག་ཡོད་འདུག་ཅིང་། ལྷག་པར་མཚོ་གླིང་གི་ཤར་ངོས་ལྕང་གླིང་དེར་ལོ་གྲངས་བརྒྱ་ཕྲག་མང་པོ་བརྒལ་བའི་ལྕང་སྡོང་རྒས་པོ་མི་ཉུང་བ་ཞིག་ཡོད་འདུག་པ་དེ་དག་ནི། ལྕང་སྡོང་གཞན་ལས་སྐྱེ་ཚུལ་ཤིན་ཏུ་ཐ་དད་ཅིང་། སྡོང་པོ་རེ་བཞིན་གཡོན་དུ་འཁྱིལ་ཏེ་སྐྱེས་ཡོད་འདུག །དེ་དག་ལས་འགའ་ཞིག་ནི་འཁྱིལ་བཞིན་པས་ཐད་ཀར་དྲང་པོར་སྐྱེས་པ་དང་། འགའ་ཞིག་གཡོན་ངོས་སུ་འཁྱིལ་དྲགས་པས་འཕྱེད་དུ་སྐྱེས་པ། འགའ་ཞིག་ནི་སྡོང་པོ་ཆེ་ཞིང་ཤིན་ཏུ་རྙིང་དྲགས་པས་ས་སྟེང་དུ་རིལ་ནས་སྐྱེས་པ་སོགས་ཀྱི་རྣམ་པ་མི་འདྲ་བ་མང་ཞིག་ནི་དེང་དུས་ཀྱང་མཐོང་ཆོས་སུ་ཡོད།

སྤྱིར་བཏང་ལ་རྩི་ཤིང་སོགས་ལ་ཉི་འོད་འཕོག་སྟངས་ཀྱིས་འོད་ཀྱི་ཕྱོགས་སུ་སྐྱེ་ཤུགས་ཆེ་ཞིང་དེའི་ངོས་སུ་ཕྱོགས་པ་དེ་འདྲའི་སྐབས་ཡོད་ནའང་། ལྕང་སྡོང་རྒན་པོ་འདི་དག་ལ་ཉིད་འོད་འཕོག་སྟངས་ཀྱིས་དེ་འདྲ་བྱུང་ཡོད་པའི་མངོན་རྟགས་གང་ཡང་མི་སྣང་བར་མ་ཟད། དེ་དག་དང་རིགས་འདྲའི་ལྕང་མ་གནས་དེའི་ཉེ་འཁོར་དུ་ཡོད་པ་དང་། གསར་སྐྱེས་ཀྱི་ལྕང་མའི་རིགས་ཀུན་ཐད་དྲང་དུ་སྐྱེས་པ་ལས་འཁྱིལ་ཏེ་སྐྱེས་པ་འགའ་ཡང་མི་སྣང་།

ས་གནས་དེའི་ཁྱད་པར་གྱིས་འཁྱིལ་ཏེ་སྐྱེས་པ་ཡིན་ནམ། ཡང་ན་ས་གནས་དེར་དུས་སྐབས་ངེས་པ་ཞིག་ཏུ་འབྱུང་བའི་ནུས་པ་ཁྱད་པར་དུ་འདུ་བའི་རྟེན་འབྲེལ་ཞིག་བྱུང་མྱོང་བར་བརྟེན། དུས་སྐབས་དེར་སྐྱེས་པའི་ལྕང་སྡོང་ཡོངས་རྫོགས་གཡོན་དུ་འཁྱིལ་ཏེ་སྐྱེས་ཤིང་།

དེང་དུས་ཀྱང་དེ་སྨུས་སུ་འཚོ་བཞིན་པ་ཡིན་པའི་ཚུལ་འདི་དག་ནི་ངེས་པར་དུ་དཔྱད་པར་བྱ་བའི་གཞི་ཙམ་དུ་སྣང་། དེ་ལྟར་ནའང་། ས་གནས་དེའི་ཁྱད་པར་གྱི་ནུས་པ་ཙམ་ལས་བྱུང་བ་ཞིག་ཡིན་ན་ནི། ས་གནས་དེར་གསར་སྐྱེས་ཀྱི་ལྕང་སྡོང་རྣམས་ཀྱང་ངེས་པར་དུ་འཁྱིལ་ཏེ་སྐྱེས་དགོས་པས་དེ་ནི་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་གྱི་སྒོ་ནས་མིན་པར་ཤེས་ཐུབ། དེ་དག་སྟེས་དབང་གིས་བྱུང་བའམ། རྒྱུ་མཚན་འགའ་ཡང་མེད་པ་ནི་ནམ་ཡང་སླ་བར་མི་འོས་པ་དེ་ལྟར་ན། དུས་རབས་སོ་སོའི་ནང་རྫོང་ལྟག་ཀླུ་ཁང་དང་། དེའི་ཉེ་འཁོར་དུ་གང་དང་གང་བྱུང་བ། གནས་དེར་ཨོ་རྒྱན་པདྨ་སོགས་སྐྱེས་ཆེན་མང་པོས་ཞབས་ཀྱིས་བཅགས་མྱོང་བ་དེ་དག་གིས་རང་བཞིན་གྱི་ནུས་པ་འདུ་བའི་ལས་སྦྱོར་སོགས་གང་ཞིག་བརྩམས་མྱོང་བ་སོགས་གནའ་བོའི་ལོ་རྒྱུས་དང་དམ་དུ་འབྲེལ་ངེས་པས་དེ་དག་ལ་ཞིབ་འཇུག་གི་སྒོ་ནས་བདེན་དོན་གསལ་དགོས་པར་མངོན་ནོ།། །།

མཆན་འགྲེལ།

༡། གདན་གསུམ། བདེ་གཤེགས། སེམས་དཔའ། སེམས་མའི་གདན་གསུམ་མོ།།

༢། བྱ་རས་རྡོ་འཁོར། བྱ་བཏང་རྒྱལ་ཁམས་པས་མ་ཎི་རྡོ་འཁོར་སྐོར་གྱིན་ཆོས་བཤད་བྱེད་མཁན་ཞིག་ལ་ཟེར།

༣། གཙའ། དམིགས་བསལ་གྱི་གནད་གསང་། དཔེར་ན། ‘‘མེ་གཙའ’’ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ།།

༤། སྣང་བཞི། ཆོས་ཉིད་མངོན་སུམ། ཉམས་སྣང་གོང་འཕེལ། རིག་པ་ཚད་ཕེབས། ཆོས་ཟད་ཆེན་པོའི་སྣང་བའོ།།